

D 2384 E – 1,50€ – OŽUJAK/MÄRZ 2007 – BR./NR. 3 (272)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

16. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL
KROATISCHES FOLKLOREFESTIVAL

Naslovnica:
Sa 16. hrvatskoga folklornog festivala
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:
zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Marija Lovrić
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

16. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL

HEUSENSTAMM, 17. 2. 2007.

Folklorna skupina HKM Mainz

Folklorna skupina HKM Dortmund

Folklorna skupina HKM Wuppertal

Folklorna skupina HKM Aachen

Folklorna skupina HKM Köln

U OVOM BROJU

REGIONALNE SJEDNICE: M.Valjan

Pastoralni
izazovi
postmoderne

str.

8

16. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL:

Festival
spona s
domovinom

str.

6

REPORTAŽA: HKM Köln

„Imamo što
unijeti u
zajedništvo
s drugima“

str.

10

IZ NAŠIH ZAJEDNICA:
Proslavljeno Stepinčevo

16-19

IZ CRKVE U SVIJETU

Smiju li zakonodavci kršiti naravni
moralni zakon?

4

BIBLIJA I BIOETIKA
Čovjek i bioetika

Autentični kršćanski odgovor na pitanje o čovjeku skriven je u osobi Isusa Krista i njegovim obećanjima.

12

DJEČJI KUTAK

22-23

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg
Caritasova socijalna služba za
migrante (1)

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:
P.Josip Bebić: Ein Bischof der Herzen

ZUM 75. GEBURTSTAG VON
BISCHOF FRANZ KAMPHAUS: Papst
Benedikt nimmt Amtsverzicht des
Limburger Diözesanbischofs an

13-14

Ako se mladim ljudima pristupi na ispravan način, oni mogu biti potencijal i blagoslov za Crkvu i za društvo u kojem žive i djeluju.

Odgoj mladih u vjeri

O pćenito treba primijetiti da duhovna i kulturna kriza koja muči svijet svoje prve žrtve ubire među mladim naraštajima. No, isto je tako istina da zauzimanje za bolje društvo upravo u tim naraštajima ima najbolje nade. Takvo promišljanje mora potaknuti Crkvu da dodatno, hrabro i kreativno u svijetu mladih ostvari navještaj evanđelja. Tako Opći direktorij za katehezu (1997), br. 181.

Upravo potaknuti gorućim problemima s kojima se suočava današnji mladi naraštaj, od čega nisu pošteđeni ni mladi u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj, Hrvatski je dušobrižnički ured od 5. do 9. ožujka organizirao u Bildungshaus St. Konrad u Schöneiche kod Berlina seminar za pastoralne suradnice i suradnike iz hrvatskih misija i zajednica u Njemačkoj. O temi kako odgajati mlade u vjeri govorila je doc. dr. Ana s.Thea Filipović iz Zagreba. Pritom se posebno osvrnula na psiho-socijalni razvoj mladih u zreлом

pubertetu i odgoj u vjeri, odnos mladih prema središnjim temama kršćanske vjere (Bog, Isus Krist, Crkva) te je govorila o mladima i euharistiji.

Ako se mladim ljudima pristupi na ispravan način, oni mogu biti veliki potencijal i blagoslov za Crkvu i za društvo u kojem žive i djeluju. To je na poseban način prepoznao papa Ivan Pavao II., a to je djelo nastavio njegovati i sadašnji papa Benedikt XVI. poglavito poticanjem da se mladi i dalje okupljaju na Svjetskim danima mladeži.

Poticaaj je to i odgovornima u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj i šire da više čine upravo za mlade, okupljajući ih unutar zajednica, te na regionalnoj i saveznoj razini. Pritom se nipošto ne smije, kako navodi Opći direktorij za katehezu, br. 183., zaboraviti i „mislimo da su mladi samo predmet kateheze, već da su isto tako aktivni subjekti, protagonisti evangelizacije i tvorci društvene obnove“. Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja
Biskup srdaca

Dragi čitateljice, dragi čitatelji!

Postoje događaji u životu čovjeku koji su u svojem ispunjenju jedinstveni, kao npr. opraštati se. Sada je službeno objavljeno: naš cijenjeni i dragi biskup Franz Kamphaus odlazi u mirovinu. Na 2. veljače o.g. u prepunoj limburškoj prvostolnici oprostio se od svojih svećenika, pastoralnog osoblja i ostalih biskupskih djelatnika. Otac biskup je kao Božji čovjek stajao u središtu života i trudio se uvijek djelovati kao tumač Božjih i ljudskih tajni. Bio je i ostaje vjerodostojan i skroman čovjek koji je ustinu živio ono što je propovijedao i nije koristio svoj službeni položaj za osobnu korist. Usprkos poslu, pastoralu i vođenju svoje biskupije imao je uvijek otvoreno srce i sluh za potrebe vjernika drugih materinskih jezika – među njima za hrvatske svećenike i vjernike. Za svu njegovu pomoć i njegovo djelovanje želio bih osobno i u ime svih hrvatskih biskupa i svećenika, ali također i u ime svih Hrvata koji žive u ovoj zemlji, izreći svoje iskreno i srdačno „Hvala“. Neka dragi Bog daruje mišlost našem odlazećem biskupu da sad u mirovini kod dobra zdravlja

može još puno učiniti za Crkvu Božju i našu, njemačku domovinu. U svome svestranom razumijevanju prepoznao je i važnost Hrvatske i njezin doprinos građenju mostova razumijevanja između istoka i zapada. U uzajamnom shvaćanju spoznajemo da nas različite kulture i jezici ne razdvajaju nego spajaju i obogaćuju. Njegova spremnost za pomoć u bilo kojoj potrebi, njegova jednostavnost i stručnost bijahu nama svećenicima od velike pomoći u pastoralu i od neprocjenjive vrijednosti. Mene kao franjevca osobno veseli da je upravo on, koji nije franjevac, nama franjevcima u ovo moderno vrijeme bio primjer kako se živi franjevačka karizma. Dragi oče biskupe, žao nam je da niste više naš biskup. Hrvati su Vas cijenili, slušali i voljeli, a za što su imali puno razloga. Zahvaljujem Gospodinu što sam imao čast poznavati biskupa Franza Kamphausa te mu i u ovoj prigodi u ime redakcije našega lista od srca zahvaljujem.

Vama drage čitateljice i dragi čitatelji želim dobro osmišljeno i plodonosno korizmno vrijeme.

P. Josip Bebić

Smiju li zakonodavci kršiti naravni moralni zakon?

Današnji se zakonodavci često ponašaju kao da nisu čuli za naravni moralni zakon. Na tu je činjenicu upozorio papa Benedikt XVI. ističući da su bez poštivanja naravnoga zakona život, obitelj i društvo, žrtve etičkoga relativizma.

Sve je više zemalja u svijetu čiji zakonodavci u svojim pozitivnim propisima krše naravni moralni zakon. Crkva na takvu praksu uvijek reagira, jer zna da je naravni moralni zakon u svakoga čovjeka usadio Bog i da je on svakome čovjeku urođen. Jednako tako, zna da je nepromjenjiv i da se tiče ključnih pitanja čovjekovoga života na zemlji.

Na sve je te činjenice podsjetio papa Benedikt XVI. primajući 12. veljače u Vatikanu oko 200 sudionika međunarodnoga kongresa o naravnome moralnom pravu. „Nijedan zakon što ga je stvorio čovjek ne može uništiti normu što ju je stvorio Stvoritelj, a da društvo pri tome ne pretrpi dramatične štete u svome temelju“, rekao je Papa sudionicima kongresa o „Problemima i perspektivama naravnoga prava“. Riječi Svetoga Oca, navodi austrijski Kathpress, trebaju se „čitati“ u svjetlu reakcije na najnoviji prijedlog zakona u Italiji o izvanbračnim zajednicama („Dico“), ali i na ustrajno učenje Crkve da čovjek ne može mijenjati naravne zakone koje mu je dao Bog.

Naravno pravo se zaboravlja i krši

Kongres je organiziralo Papinsko lateransko sveučilište, pa je Papi pozdrav uputio rektor toga fakulteta, biskup Rino Fisichella. Naravno se moralno pravo zaboravlja, jer se zanemaruje božanski red stvaranja, što je dovelo i do „osiromašenja“ i znanstvenoga istraživanja, ali i čovjekovog odnošenja u društvu i prema društvu. Umjesto slobode, danas je sve više samovolje, rekao je biskup Fisichella. A tom je slabosti pogođen ne mali broj parlamenata, koji u svojem zakonodavnom djelovanju ne vode računa o tome „što je upisano u naravnome pravu“, pa tako čak i opravdavaju neka ponašanja i život koji je u suprotnosti s naravnim zakonom.

Naravno pravo pripada povijesti ljudske mudrosti, istaknuo je nadbiskup Angelo Amato, tajnik Zbora za nauk vjere. Već je Ciceron naučavao da postoji vječni i nepromjenjivi zakon. Kršćanstvo je usvojilo to učenje,

pročitalo ga i tumačilo ga u svjetlu evanđelja. Na temelju naravnoga zakona svaki čovjek može stupiti u dijalog s drugim čovjekom, i upravo na temelju toga prava može doći do dogovora. Na žalost, sve je više krugova u kojima se to čovjekovoj naravi upisano pravo više ne prihvaća i ne poštuje. Ima onih koji drže da se sve može mijenjati i da je sve relativno.

Opasnosti današnjeg doba

A nije sve relativno, i danas ljudi žive u „opasnim vremenima“: „Izvan je sumnje da živimo u trenutku izvanrednoga napretka u ljudskoj sposobnosti da odgonetne pravila i strukture materije i da onda čovjek ovlada prirodom. Svi vidimo velike prednosti toga napretka, a sve više vidimo i prijetnje uništenja prirode snagom našega djelovanja. Postoji i druga, manje vidljiva opasnost, koja nije manje zabrinjavajuća“, upozorio je Papa. Metoda koja nam sve više i dublje omogućuje upoznavati racionalne strukture materije čovjeka čini sve manje sposobnim da vidi izvor te racionalnosti, a to je – stvarateljski Razum. Čovjekova sposobnost spoznavanja zakona materijalnoga postojanja čini ga nesposobnim da vidi etičku poruku koja se nalazi u postojanju, a ta se poruka u tradiciji naziva „lex naturalis“ – naravno moralno pravo. Ta riječ za mnoge je danas gotovo neshvatljiva zbog shvaćanja naravi. Na nju se danas više ne gleda „metafizički, već samo empirijski“. Zato i dolazi do gubitka usmjerenja, pa i u svakodnevnom životnim odlukama. Taj gubitak usmjerenja najviše pogađa mlade naraštaje, koji se moraju suočiti s temeljnim odlukama za svoj život. Naravni moralni zakon upisan je u čovjekovo srce i njegova je istina zajednička svim ljudima.

Čini dobro, izbjegavaj zlo

Prvo i općenito načelo toga zakona je „činiti dobro i izbjegavati zlo“. To je istina koja je odmah jasna svakome čovjeku. Iz toga načela proizlaze onda druga, posebija, koja rav-

naju etičkim prosuđivanjem, o pravu i obvezama svakoga. Takvo je načelo poštivanja ljudskoga života od njegovog začeća pa do naravnoga svršetka, jer to dobro života nije čovjekov posjed nego besplatni Božji dar. Takva je i dužnost traganja za istinom, što je nužna pretpostavka svakoga istinskoga sazrijevanja osobe. Još jedna temeljna instancija subjekta je sloboda. Vodeći računa o tome da je ljudska sloboda uvijek sloboda koja se dijeli s drugima, jasno je da se sklad sloboda može postići samo u onome što je svima zajedničko: a to je istina o ljudskome biću, upravo „lex naturalis“, rekao je Papa. Potom je naveo načelo pravednosti, koje se s jedne strane očituje u davanju svakome ono što mu pripada, te s druge strane u očekivanjima solidarnosti koja u svakome, osobito u onome tko je ugrožen, krije nadu da će mu pomoći baš onaj čija je sudbina bolja. U tim se vrijednostima očituju nepromjenjive norme, načela koja ne ovise o volji ili samovolji zakonodavca pa niti o konsenzusu u državama. To su načela koja prethode bilo kakvom ljudskom zakonu, i kao takva nitko ih ne može mijenjati. „Naravni zakon izvor je iz kojega proizlaze, uz temeljna prava, i etički imperativi što se moraju poštivati.“ No, to danas nije slučaj, pa zakonodavci popuštaju različitim interesima, kojima prava pretvaraju u sebične interese pojedinih skupina u sukobu s obvezama što proizlaze iz društvene odgovornosti. Na posljetku, naravni je zakon jedino valjano uporište protiv samovolje vlasti ili prijevara ideološke manipulacije.

Protiv samovolje jačega

„Zakon upisan u našu narav pravo je jamstvo dano svakome da može živjeti slobodno i da ga se poštuje u vlastitom dostojanstvu.“ A sve to ima vrlo konkretne posljedice na obitelj, rekao je Papa, nazivajući obitelj temeljem zakona. Nijedan zakon ne može izokrenuti normu što ju je napisao Stvoritelj, a ako se to zaboravi oslabit će se obitelj, kazniti djeca i ugroziti sama budućnost društva. **M. K.**

IZ CRKVE U DOMOVINI

Domovinska Crkva proslavila Stepinčevo

I danas, u trenutku posebnih iščekivanja suvremenoga svijeta u kojemu se teži za novim građanskim suživotom, dužnost je svih koji ispovijedaju kršćansku vjeru unositi evanđeoske vrijednote u društvenu zbilju, kazao je kardinal Josip Bozanić na Stepinčevo.

U druga Radio Marija, članica Svjetske obitelji Radio Marije 22. veljače proslavila je deset godina rada i emitiranja programa u Republici Hrvatskoj. Uz dvodnevni simpozij, svečana proslava priređena je u crkvi Bezgrješnog Srca Marijina na Jordanovcu. U Čardaku kod Modriče vrhbosanski nadbiskup i metropolit kardinal Vinko Puljić благословio je 18. veljače obnovljenu kuću Služavki Maloga Isusa unutar koje se nalazi i kapelica, te ambulantu.

Riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić u korizmenoj poruci uputio je poziv na nadilaženje svoga uskog obzora otvaranjem drugim ljudima posredstvom prijateljstva, ljubavi, osnivanja obitelji ili zalaganja za izgradnju društvene zajednice. „Odvraćamo se od života bez Krista, napuštamo život u kojemu za Boga nismo marili, a obraćamo se životu zajedništva s Kristom, koji se očituje u njegovu nasljedovanju. Obraćanje uvijek znači odustajanje od bezboštva, od života 'kao da Boga nema' i prihvaćanje Boga u vjeri i pouzdanju, prihvaćanje koje je nerazdvojivo od poštivanja zapovijedi, posebno zapovijedi ljubavi, na koju je Isus sveo sve ostale zapovijedi“, poručuje mons. Devčić.

U kući Služavki Maloga Isusa u Gromiljaku polaznici dvogodišnje izobrazbe za vođenje obiteljskih savjetova u organizaciji Caritas Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uspješno su položili ispite nakon završene prve godine izobrazbe. Nakon uspješno položenih ispita polaznici su sudjelovali u misi koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolit kardinal Vinko Puljić. Dvogodišnja izobrazba organizirana je u jedanaest ciklusa s po tri dana predavanja, supervizije, samoiskustava i razgovora. Osim toga, polaznici su imali obvezu praktičnog rada u biskupijskim Caritasima kao i čitanje potrebnih literature, povremenih regionalnih susreta itd.

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić pohodio je župu Vid kod Metkovića i predvodio euharistijsko

Bl. Alojzije Stepinac
najsvejetliji lik
Crkve u
Hrvata

slavlje, posvetio novi oltar, благословio novu krstionicu i ambon te otvorio uređenu kapelu Presvetoga sakramenta u obnovljenoj župnoj crkvi Gospe od snijega.

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je u srijedu 14. veljače u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu veleposlanika Ruske Federacije u Republici Hrvatskoj Mihaila Konarovskog, na njegovu zamolbu.

Svećenici iz Poljske pobjednici su Europskog prvenstva katoličkih svećenika u malom nogometu koje je održano u Sarajevu 13. i 14. veljače. Drugo mjesto je osvojila reprezentacija Hrvatske, a treće svećenici iz BiH. Poljaci su u finalnom susretu nakon izvođenja sedmeraca svladali branitelje naslova dosadašnjih prvaka, reprezentaciju Hrvatske sa 5:4. Rezultat u regularnom tijeku meča bio je 1:1. Bosansko-hercegovački svećenici osvojili su treće mjesto pobjedom nad Portugalom od 2:1. Za najboljeg igrača prvenstva proglašen je Jan Freitas iz Portugala, Mario Radman iz BiH je najbolji vratar, a Marcel Olšovka iz Poljske proglašen je najboljim strijelcem sa šest golova. Na prvenstvu su se natjecali i svećenički reprezentativci iz Mađarske, Austrije, Slovenije, Portugala, Rumunjske, Italije, Španjolske.

Stepinčevo je proslavljeno diljem domovine. Svečano euharistijsko slavlje blagdana bl. Alojzija Stepinca na 47. obljetnicu njegove smrti 10. veljače u zagrebačkoj prvostolnici, u ko-

ju se tijekom cijeloga dana slijevalo stotine hodočasnika koji su pohodili Stepinčev grob, predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupom Francisom Javierom Lozonom, vojnim ordinarijem Jurajem Jezerincem, pomoćnim zagrebačkim biskupima Josipom Mrzljakom, Vladom Košićem i Valentinom Pozaićem, stotinama svećenika i više od 4000 vjernika. Kardinal Bozanić je između ostaloga rekao: „U komunističkome je režimu stvarana kultura koja je kani la istjerati Boga iz njegova vrta; otupiti uši za pitanja koja Bog postavlja čovjeku i prognati stid iz života ljudi, ostavljajući ljudima laž, kako bi im otupjele savjesti. Kardinal Stepinac to je prepoznao i neustrašivo prozivao“. Istaknuo je da i danas, u trenutku posebnih iščekivanja suvremenoga svijeta u kojemu se teži za novim građanskim suživotom, dužnost je svih koji ispovijedaju kršćansku vjeru unositi evanđeoske vrijednote u društvenu zbilju. To je put koji gradi specifičnu kulturu kojoj je središte u cjelovitosti rasta ljudske osobe.

U Zagrebu je o Danu bolesnika održana tribina o temi „Duhovni profil zdravstvenog djelatnika u službi dostojanstva pacijenta“ koju su priredili Hrvatska komora medicinskih sestara i župa sv. Barbare Rebro KBC Zagreb. U nazočnosti medicinskih sestara te predstavnika udruga pacijenata član odbora za pastoral djelatnika u zdravstvu u Vijeću za obitelj pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji don Zdenko Perija govorio je o Papinoj poruci i ulozi svećenika u potpori pacijentu i izgradnji duhovne dimenzije zdravstvenog djelatnika.

Predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara Dragica Šimunec govorila je o kompetencijama i sposobnosti medicinske sestre u pružanju duhovne pomoći pacijentu. Istaknula je da zdravstveni sustav pun nelogičnosti, a u njemu su najčešće žrtve medicinske sestre i pacijenti.

A.O.

16. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL

HEUSENSTAMM KOD OFFENBACHA

Festival spona s domovinom

Na festivalu je nastupilo 25 folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke.

Šesnaesti po redu Hrvatski folklorni festival održan je u subotu 17. veljače u dvorani Kulturnoga i sportskog centra Martinsee u Heusenstammu kod Offenbacha, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke misije (HKM) Offenbach. Na festivalu, na kojem se okupilo više od 1500 posjetitelja, nastupilo je 25 folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke koji su kroz pjesmu i ples predstavili hrvatsko domovinsko folklorno blago.

Prije festivala upriličena je služba Riječi uz sudjelovanje skupine mladih iz HKM Offenbach pod vodstvom pastoralnog referenta Zvonka Orlovića.

Pozdravnu riječ uputio je konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Frankfurta Marko Šimat koji je kazao kako je folklor za Hrvate u svijetu važan znak identiteta te je svim poželio uspješan nastup. U ime Hrvatske matice iseljenika (HMI) nazočne je pozdravila voditeljica odsjeka za nakladništvo (HMI) Vesna Kukavica koja je potakla nazočne da budu ponosni na svoje rezultate i znanje hrvatskoga jezika. „Hrvatski narodni običaji kao potreba suvremenog čovjeka i u gradu i na selu naravan su poriv svakog pojedinca da traga za zaživljavanjem tradicijskom kulturom svojih očeva, djedova i baka koji žive u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Festival je otvorio delegat o. Bebić

Festival je uz prigodnu riječ otvorio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić. „Raduje me neizmjereno što se na ovogodišnji Folklorni festival odazvalo dvadeset i pet folklornih skupina iz cijele Njemačke, čak devet skupina više nego protekle godine. Što nam to govori? Da hrvatska tradicijska kultura, naš folklor, pjesma, svirka, zvuk tamburice i gajdi i dalje jednakom snagom živi u srcima naše hrvatske mladeži rođene izvan domovine, na ovome tlu. To je

Hrvatska matica iseljenika u tome vam pruža veliku potporu.”

Na festivalu za zamijećen znatan broj svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika, redovnica i laika, a na festivalu su bili i predstavnici „Vinkovačkih jeseni” Darko Puharić i Dario Grčić te Jadranka Patrik iz Slavonskog Broda i njezina folklorna skupina iz Sibinja.

Službu riječi predvodili su mladi vjernici iz HKM Offenbach

znak da mladi vole i poštuju kulturu svojih roditelja, djedova i baka, da se njome ponose i da ju žele i dalje istom snagom i ljubavlju čuvati, njegovati i predstavljati u sredinama u kojima žive. A hrvatski folklor snažna je spona svijeta nas s našim rodnim krajem, s Lijepom našom, ali i sa svim Hrvatima diljem svijeta koji u srcima nose svoju domovinu i njezinu nepresušnu i prekrasnu tradicijsku kulturu.”

Slijedio je nastup folklornih skupina. HKM Mainz je izvela

Ovogodišnji festival okupio je više od 1500 posjetitelja

Na kraju su predstavnici skupina dobili zlatne medalje

Bunjevački ples, HKM Dortmund Pri-gorske plesove, HKM Wuppertal Ba-ranjske plesove, HKM Aachen splet izvornih kola iz Bosne uz violinu i šar-giju, HKM Köln „Pod narančom kolo igra“ – međimurske pjesme i plesove,

Kroz program je znački vodila Eliana Čandrić

Lippstadt „Capni nogom“ – slavonsko kolo (iz područja Vinkovaca i Đakova), HKZ Esslingen Slavonsko kolo, HKZ Sindelfingen Splitsko kolo, HKM Essen Bunjevačke plesove, HKM Duisburg plesove uz samicu (Slavonija/Lika), HKM Nürnberg ličke plesove, HKM Wiesbaden „Alaj sam se naigrala kola“ – pjesme i kola Brodskog posavlja, HKM Mülheim splet slavonskih kola, HKZ Balingen-Ebingen Bunjevačke plesove, HKM Offenburg Podravske svate, HKM Stuttgart „Oko škrinje nevjestine“ – ples i pjesme iz dubrovačkog kraja (Konavle) te HKM Frankfurt „Ajd' poved' kolo, moja noga liva“ – slavonsko kolo.

Stručnu ocjenu žirija, u kojem su bili voditeljica odsjeka za kulturu HMI Srebrenka Šeravić, predstavnik „Vinkovačkih jeseni“ Dario Grčić, folklorni pedagog, umjetnički voditelj i ko-

reograf Dražen Damjanović i glazbena pedagoginja Jelena Link, na kraju festivala dala je prof. Šeravić. „Zaista smo impresionirani ovalikim brojem folklornih skupina. To je znak da hrvatski folklor živi i ovdje u Njemačkoj istim intenzitetom i da s ljubavlju gajite svoje korijene. Skupine su većinom bile vrlo dobre. Cijenimo vaš trud i ponosni smo na to što ste nam večeras pokazali.“

Delegat o. Bebić je zahvalivši svima koji su na bilo koji način doprinijeli ostvarenju toga po svemu uspješnog festivala, predstavnicima skupina podijelio zlatne medalje.

Voditeljica programa bila je urednica i novinarka na prvom programu Hrvatskoga radija Eliana Čandrić. U zabavnom dijelu nastupila je skupina „Bruno i band“ iz Kölna.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

HKM Berlin plesove iz Hercegovine, HKM Hannover „Lenek“ – ples iz Podravine, HKM Düsseldorf „Lindo“, HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt „Hop žica, žica“ – slavonsko kolo (Pjesme i kola iz okolice Slavanskog Broda), HKM München Glamočko kolo, HKM Augsburg posavske plesove iz si-sačkog kraja, HKM

Žiri je imao pune ruke posla

REGIONALNE SJEDNICE S DELEGATOM

Pastoralni izazovi postmoderne

|| Predavanje pastoralnim i socijalnim djelatnicima iz Njemačke o pastoralnim izazovima postmoderne održao je stalni đakon iz HKM Giessen Mato Valjan. ||

Regionalne sjednice hrvatskih pastoralnih i socijalnih djelatnika iz Njemačke na čelu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem održane su 12. veljače za Bavorsku regiju u hotelu „Poinger Hof“ u Poingu kod Münchena, vlasnika Ive Sadrića, 14. veljače u župnom centru župe sv. Pavla u Bruchsalu za regije Baden-Württemberg I, Baden-Württemberg II i Rajnsko-majnsku regiju, 26. veljače u Kölnu za regiju Sjeverna Rajna i Vestfalija te u Hannoveru 28. veljače za Sjevernu regiju. Na sjednicama se okupilo oko 130 sudionika, a u Kölnu i Hannoveru na sjednicama je bio i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleša.

Nakon pozdravne riječi delegata o. Bebića, pozdravnu riječ uputili su predstavnici regija te voditelji misija na čijim su se područjima održavale sjednice.

Predavanje o temi „Pastoralni izazovi postmoderne“ održao je stalni đakon u Hrvatskoj katoličkoj misiji Giessen Mato Valjan. On je ponajprije razjasnio pojam postmoderne, te je potom iscrpno govorio o razlikama moderne i postmoderne, da bi na kraju pokušao odgovoriti na pitanje je li postmoderna smetnja ili šansa za Evanđelje. Živimo

u vremenu velikog kulturnog prijeloma kakav se u svojoj radikalnosti događa svakih 500 godina. Promatrači kulturnih zbivanja kažu da dva velika razdoblja završavaju u našem vremenu: razdoblje moderne i razdoblje kršćanstva. I nakon moderne i nakon presudne faze kršćanstva nastaje novo vrijeme u kome su tekovine i moderne i kršćanstva dospjele u fazu neodređenog mijenjanja starih struktura i turbulentnog nastajanja novog oblika kulturnog i društvenog, a onda i religioznog života. Ono novonastalo vrijeme jest vrijeme postmoderne,

vi oblik i kvalitetu raznolikosti. Ona je za neke privremeni vrhunac otpada od Boga, a za druge je ona zanimljivi pastoralni izazov i povrat religioz-

Predavanje o pastoralnim izazovima postmoderne održao je Mato Valjan (na slici s delegatom o. Bebićem)

Postmoderna predstavlja duboki društveni i opće kulturni prijelom, kakav se događa svakih pola tisućljeća, i on predstavlja za kršćanstvo, napose za Katoličku Crkvu, koja je uvelike izgrađena na modernoj, enormno velik izazov.

koje je u svom temeljnom obliku sve prije nego jasno i jednostavno.

Tipično za postmodernu i naše vrijeme jest da dozvoljava različite oblike i pristupe u tumačenju određenih fenomena. Postmoderna protežira no-

nome. Obje, premda oprečne interpretacije, postmoderna tolerira. To je zbilja koju svi živimo, ali o njezinim posljedicama za kršćanstvo, pastoral i izgradnju crkvene zajednice važno je razmišljati, kako bi se na ove izazove moglo odgovoriti na primjeren način. Zadaća je ovog uratka svratiti pozornost na ovaj fenomen našeg vremena, koji je nakon dvadesetak godina šutke postao našom normalnom svednevicom, kazao je Mato Valjan.

„Već smo istakli da postmoderna predstavlja duboki društveni i opće kulturni prijelom, kakav se događa

Na sjednici u Bruchsalu okupilo se više od pedeset sudionika

svakih pola tisućljeća, i da on predstavlja za kršćanstvo, napose za Katoličku Crkvu, koja je uvelike izgrađena na modernoj, enormno velik izazov. Istoći treba da još ne postoji nikakva zaključena postmoderna kultura, nego mnoštvo kultura. Ali, sve ove kulture imaju zajednička svojstva i one upozoravaju da Crkva mora skoro u svakom smislu dobrano premisliti svoje izričaje i postupke." Na kraju je istaknuo: „Strogo uzevši, kršćani ne mogu biti postmoderni, žele li istovremeno ostati vjerni biblijskoj poruci. Kao kršćani mogu mnogo toga prihvatiti od postmodernog svjetonazora, ali ne sve. Ljudi postmoderne imaju pravo kad kažu da ljudi ne mogu posve dokučiti istinu. To može samo Bog. Istina je isto tako da mi stvarnost možemo vidjeti samo s određenih motrišta, jer smo ograničeni ljudi. Postmoderna čežnja i težnja za zajedništvom uklapa se posvema u biblijsku sliku mjesne župne zajednice i 'Tijela Kristova'. Samo do određenog stupnja, a nikako potpuno, slaže se i potreba postmodernog čovjeka za tolerancijom s biblijskom preporukom da 'sa svim ljudima živimo u miru'. Post-

Na sjednici u Poingu okupilo se više od trideset sudionika

mi vjerujemo, ali ljubazno i ponizno, a ne sa sofisticiranim umišljenošću.

Ima i još dodirnih točki, mostova, šansi i izazova. Čini mi se posebno važnim istaknuti ovo: mnogi stari pastoralni modeli i metode ne funkcioniraju više. Čista propovijed, naučeno znanje, dogme, negativni sudovi o drugim religijama i životnim stilovima – sve to kod postmodernog čovjeka izaziva nevjericu. Izazov postmoderne glasi: napustiti naše desetljećima uvježbane fraze i gotove odgovore, ost-

aviti propovijedi s visoka koje dociraju i moraliziraju, koje prijetu i osuđuju, umišljena uvjerenja da znamo sve životna pitanja i sva životne odgovore, a zaputiti se u dijalog i susret s drugim ljudima, nepoznatim ljudima, novim prijateljstvima, novim ljudskim pitanjima, razgovarati oprezno i uvažavajući, a opet uvjereni i s ljubavlju stajati iza onoga što vjerujemo", istaknuo je Mato Valjan dodavši kako je Duh Sveti djelatan i unosi nemir i čežnju u postmodernog čovjeka, ali koji i ljudima našeg vremena, i nama samima, i pojedincima i zajednici, pomaže da očitamo znakove i potrebe ljudi našega vremena i pronađemo pristup prema njima.

Potom se razvila plodna diskusija. U drugom dijelu delegat o. Bebić je govorio o aktivnostima Hrvatskoga dušobrižničkog ureda te je sve potaknuo na zajedničke susrete i djelovanje te veću otvorenost i suradnju prema njemačkim zajednicama i zajednicama drugih materinskih jezika u Njemačkoj. Ravnatelj vlč. Kutleša je izvjestio o stanju u hrvatskoj inozemnoj pastvi.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Sa sjednice u Kölnu na kojoj je bio i ravnatelj vlč. Kutleša (treći zdesna)

moderni držanje nije u skladu s biblijskom porukom kad kaže da su sva motrišta i nazori jednako 'istiniti'. Kao kršćani vjerujemo da su samo Božja 'motrišta' posve ispravna. Međutim, imamo sreću da nam se Bog objavio, pismeno u Bibliji i ljudski u Isusu Kristu. Isto tako mi vjerujemo da Isus Krist nije samo govorio istinu nego da je on sam istina. 'Otkriti istinu' znači prema tome 's povjerenjem se povjeriti Kristu' – i tu postmodernisti dobro stoje. Međutim, kad se radi o relativiziranju svih istina, mi bismo kršćani trebali jasno, ljubazno i pošteno reći ono što

Sudionici iz Sjeverne regije okupili su se u Hannoveru

HKM KÖLN

„Imamo što unijeti u zajedništvo s drugima“

|| Hrvatska katolička misija Köln osnovana je 1960. godine, a broji više od 8.000 vjernika. ||

Hrvatska katolička misija (HKM) Köln (Am Rinkenpfuhl 10, 50676 Köln, tel. 0221 242816; fax. 0221 2401527; www.hkm-koeln; e-mail: hkm@hkm-koeln.de), osnovana je 1960., a broji više od 8.000 vjernika.

Iz povijesti misije

Od prošle godine današnja HKM Köln uz područje grada Kölna obuhvaća još i područje Leverkusena i Bonna te područje grada Bergheima, koje je ranije pripadalo HKM Neuss. Pastoralno-duhovna skrb na području misije povjerena je Franjevačkoj Provinciji Presevetoga Otkupitelja u Splitu. Prvi voditelj bio je fra Krsto Šušnjara, a misija je tada obuhvaćala cijelo područje kölnske nadbiskupije, od koje on dobiva dozvolu dušobrižništva za Hrvate u jesen 1960. godine. Tako je bilo sve do 1970. godine, kad je u Düsseldorfu osnovana Hrvatska katolička misija, već 1972. u Wuppertalu, a samo nakon dvije godine 1974. u Bonnu, zatim 1975. u Neussu, a potom 1977. u Mettmannu i 1988. u Wiehlu koja je 2002. dokinuta i dodijeljena dijelom Bonnu, a dijelom Leverkusenu.

Kroz to povijesno razdoblje voditelji misije su bili: fra Krsto Šušnjara od 1960. do 1978., fra Božo Ančić od 1978. do 1981., fra Ante Anić od

Članovi misijskog zbora

1981. do 1986., fra Josip Bebić od 1986. do 1994., fra Josip Lucić od 1994. do 2006., a današnji voditelj misije fra Branko Brnas došao je na službu 1. rujna 2006. U pastoralnom radu od 1. rujna prošle godine pomaže mu vikar fra Josip Repesa, koji je aktivan u svim pastoralnim djelatnostima. U misiji kao pastoralne suradnice od 1979. godine djeluju Školske sestre franjevske mostarske Provincije Svete Obitelji. U misiji sada kao pastoralne suradnice djeluju s. Vinka Bešlić, s. Dubravka Žuro i Danica Drakšić. Od 1979. godine u misiji je zaposlena misijska tajnica Željka Marić.

Od ljeta 1968. godine pri misiji u Kölnu djeluje Socijalni ured sve do 1996. godine. Zbog skućenog pro-

stora i želje Nadbiskupskog Caritasa u Kölnu, socijalni ured za Hrvate smješten je u An St. Urban 2, Köln (Mülheim), a zatim konačno u Stolze Str. 1 A, Köln/Neustadt Süd.

Misijske aktivnosti

Nedjeljna misna slavlja u misiji se služe u Bielsteinu u 10.15 sati, u Bonnu u crkvi sv. Remigiusa u 12.30, u Leverkusenu u crkvi sv. Ante u 12 sati, u crkvi Male braće u Kölnu u 16 sati te subotom u crkvi sv. Gereona u Bergheimu. Pouka vjeronauka drži se u Bielsteinu nedjeljom prije mise, u Bonnu i Leverkusenu je vjeronauk subotom za sve uzraste. Ubuduće će se nastojati poboljšati u Bonnu i Leverkusenu rad s djecom i mladima. Uskoro bi se trebale obnoviti i misijske porostorije u Kölnu, pa će i to doprinijeti još kvalitetnijem pastoralnom i drugom djelovanju. Ministranata je ukupno oko 70 na području cijele misije, koji se osim na redovitim susretima jednom godišnje okupe na adventsku tombolu. Misijski mješoviti zbor vodi s. Vinka u suradnji s voditeljem misije fra Brankom. U misiji djeluje i dječji zbor kojega vodi o. Brnas. Molitvena skupina se sastaje svakoga utorka. Prije sv. mise moli se krunica, a također se priređuje i prigodna meditacija. Okupi se oko 50 članova. Tu je i pobožnost prvih petaka. Redovito se održavaju i pripreme za sakramente krštenja i vje-

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Ante u Leverkusenu

Voditelj misije fra Branko Brnas

Misijski vikar fra Josip Repeša

Dio brojne ministrantske skupine

nčanja i to svake prve nedjelje u mjesecu u misijskim prostorijama u Kölnu. U misiji djeluje i skupina starijih vjernika koji se okupljaju svakoga utorka u 15 sati. Skupinu vodi Janja Milušić, djelatnica Caritasa iz Kölna. Već tri deset godina u misiji izlazi misijsko

ca" koje je predsjednik Gojko Borić. Misija često organizira razna predavanja u suradnji s Hrvatskim svjetskim kongresom i Generalnim konzulatom RH iz Düsseldorfa. Misija

Vjernici za vrijeme mise u crkvi Male braće u Kölnu

glasilo „Naša zvona“ koji od jeseni prošle godine izlazi svakog mjeseca.

Folkloristi na 16. folklornom festivalu

U misiji djeluje velika i mala folklorna skupina. Velika broji oko 35 članova, a vodi je Nikolina Katić-Jagar u suradnji s Tomislavom Čurkovićem i Marijanom Nedić. Mala skupina broji oko 50-ak članova, a vodi je Marijana Nedić. Velika skupina je nastupila 17. veljače na 16. hrvatskom folklornom festivalu u Heusenstamm kod Offenbacha. Obnovljen je i tamburaški zbor kojega vodi Slavko Boček i njegov sin Marko.

U sklopu misijskih prostorija djeluje i kulturna skupina „Colonia croati-

gati kvalitetnu suradnju s domaćom njemačkom Crkvom. Ostvaruje se i kvalitetan suradnja s Kolpingovim djelom. Uskoro će se održati 32. međunarodni Kolpingovi dani u Kerpen u kojima će nastupiti i misijska Kolpingova udruga. Odgovorni iz Nadbiskupije rade na pripremama za susret mladih na razini Nadbiskupije Köln. Susret će se održati 12. svibnja u Altenbergu.

Nužnost integracije

„Na današnjem području misije prethodno su djelovale četiri misije u kojima su djelovala četvorica svećenika, a koji su na svoj način oblikovali zajednice. Sada je naša dužnost vjernike s toga područja povezivati i oblikovati u jednu cjelinu. Na žalost, je-

dan broj vjernika još se uvijek nije pomirio s nadbiskupijskim načinom spajanja više misija u jednu pa se osjeća i otpor prema integraciji u mjesnu Crkvu. Od voditelja misije se jasno očekuje da se praktičnim razmišljanjem i djelovanjem uključi u ostvarenje toga projekta, a pritom se susreće s jednim dijelom vjernika koji to ne podržavaju. Još jednom podsjećam kako je to nužnost od koje njemačka Crkva neće odustati i na nama je kao voditeljima misija, svećenicima i vjernicima da što prije prihvatimo izazov i da se što bolje uklopimo štiteći svoje vjerske i nacionalne posebnosti. Ako se ne budemo pametno integrirali, ostat ćemo na rubu. Hrvatski čovjek i vjernik ima što unijeti u zajedništvo s drugima i na vjerskom i nacionalnom planu“, kazao je o. Brnas.

„Kao voditelj misije osjećam da bi se trebali u misijama osim na vjerskom području povezati s ljudima iz domovine i na raznim drugim područjima. Ujedno podsjećam da ćemo na jesen u Kölnu započeti s festivalom duhovne glazbe. O tome će biti još konkretnih obavijesti u sljedećem razdoblju. Želja mi je da se u našoj misiji uz naše mlade okupljaju i mladi Nijemci i mladi drugih nacionalnosti“, istaknuo je voditelj misije fra Branko Brnas koji je napomenuo kako će se 2008. godine proslaviti 50. obljetnica Tijelovske procesije u Kölnu, a 2010. i 50. obljetnica misije te kako će se u tom smislu ubuduće puno činiti na pripremama.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Piše:
Tonči
Matulić

BIBLIJA I BIOETIKA

Čovjek i bioetika

Autentični kršćanski odgovor na pitanje o čovjeku skriven je u osobi Isusa Krista i njegovim obećanjima.

Kršćanin u suvremenome svijetu, tj. u svijetu velikih etičkih i političkih turbulencija te golom rukom opipljivoga gubitka transcendentne orijentacije privatnoga i javnoga života, ne smije zaboraviti postavljati pitanje o Bogu, jer to pitanje dokazuje kršćaninovu otvorenost za Božju nazočnost i blizinu u životu koji se odvija usred sekulariziranoga svijeta. Teolog, ipak, primjećuje da pitanje o Bogu sadržava također pitanje o čovjeku. Kad se čovjek pita o Bogu, on istovremeno progovara o samome sebi. Isto je i kad se uopće ne pita o Bogu. Na, u tom slučaju čovjek o samome sebi otkriva jednu, teološki gledano, poraznu istinu. Čovjek bez pitanja o Bogu ostaje bez Boga. On otkriva jednu, simbolički govoreći, tešku bolest – amneziju ili zaborav Boga. I dok je u prošlom broju bilo govora o Bogu, čitatelj je mogao zapaziti da je češće bio spominjan čovjek. To nije nikakvo ni čudo ni iznenađenje, jer pitanje o Bogu predstavlja najinteresantnije i najintrigantnije pitanje o samome čovjeku. Kršćanski gledano, Bog i čovjek su tako intimno povezani da ih jednostavno nije moguće misliti odvojeno. Njih je moguće razlučivati logički, ali je to nemoguće učiniti u realnom životu. To na poseban način potvrđuje i dokazuje kršćanska istina o utjelovljenju Sina Božjega – Isusa Krista, koji je postao jedan od nas, nama u svemu sličan osim u grijehu, da bi tim svojim eminentno ljubavnim činom dokazao Božju blizinu u našem životu, da bi ispravio narušenu sliku Božju u nama, da bi nam otvorio pristup k Ocu, da bi nam darovao slobodu djece Božje. Jednom riječju, u Isusu Kristu se čovjeku otkriva tajna o njemu samome. Uzaludno je, stoga, svako kršćansko lutanje na antropološkome planu, jer ono dokazuje da je posrijedi manjak vjere, da u svijesti kršćanina središnje mjesto ne zauzima Bog, nego mamona ovoga svijeta. Svako pitanje o čovjeku koje postavlja kršćanin u suvremenome društvu treba od samoga početka kontemplirati istinu o utjelovljenome Bogu. To pitanje u sebi treba njegovati svijest o bogočovjeku Isusu Kristu u kojemu se neviđenom ljepotom i jasnoćom zrcali autentično čovječstvo. Kršćansko poi-

manje čovjeka, dakle, nije tek jedno u nizu filozofskih i znanstvenih poimanja čovjeka. Kršćansko poimanje čovjeka polazi od bogočovjeka Isusa Krista i njemu se uvijek iznova vraća, jer je upravo u njemu Bog razotkrio čitavu tajnu naše egzistencije. U njemu je sadržana i etika i bioetika, i pravo i politika. Međutim, treba ipak imati na umu da se kršćaninu Isus Krist ne daje kao nekakvo instant rješenje, kao nekakva napisana i objavljena enciklopedija u kojoj se po principu pitanja i odgovora daju gotova rješenja za sva metafizička, etička, bioetička, pravna, politička i ekološka pitanja koja nas danomice mrcvare svojim teškim provokacijama i zahtjevnim odgovorima. Nel Kršćaninu se Isus Krist daje po vjeri snagom Duha – životvorca, koji kao Božja sila i snaga omogućava život, daje život, podržava život i čuva život. Posljedično, vjera u Isusa Krista, bogočovjeka, za kršćanina je test i lakmusov papir za njegovo držanje spram suvremenih bioetičkih izazova, koji se protežu od pitanja o smislu života i smrti, rađanja i umiranja, zdravlja i bolesti preko pitanja o smislu boli i patnje, sreće i nesreće, napretka i nazadovanja pa sve do pitanja o smislu djelovanja i ponašanja, medicine i zdravstva, ekonomije i tržišta, rada i odmora, industrije i proizvodnje, ekologije i prirode, itd.

Ne vladanje, nego služenje

Kršćanin svoje poimanje čovjeka ne može povezivati s raznovrsnim i sofisticiranim oblicima [bio]tehničkog iskoristavanja, navodeći u ime napretka, blagostanja i sreće, a da na taj način ne zaniječe svoju osobnu vjeru. Jer ono što kršćanin ne bi smio previdjeti jest povijesna činjenica koja dokazuje da se zapadnjački tip društava, upravo društava u kojima se trenutno odvija naš suvremeni život, oslanja na jednostrano i utoliko izvitopereno poimanje Boga kao svemogućega Stvoritelja svijeta i čovjeka. Čovjek, koji je stvoren na sliku Božju, u Bogu je isključivo promatrao i veličao njegovu svemoć, a na sebe je, posljedično, preuzeo zadaću kultiviranja vlastite moći kao sredstva za suobličavanje Božjoj svemoći. Na kraju imamo to što imamo. Pred našim

se očima, naime, pojavljuje jedan tip čovjeka koji je izgradio i razvio toliku moć da s njom ugrožava ne samo vlastiti opstanak, nego i opstanak života na zemlji u cjelini. Iz perspektive suvremene ekološke krize, a to je kriza koja ne pogađa samo prirodni okoliš, nego pogađa i društveni okoliš, jer temeljito nagrizu i razdire zdravo tkivo ljudske egzistencije, postaje očito koliko su bremenite i dalekosežne posljedice potvrđivanja čovjekove moći nad prirodom i nadm samim sobom. Iako će mnogi vrlo kršćanin ustvrditi da je sve to posljedica čovjekovog potvrđivanja bez Boga, ipak, teološka razboritost nalaže da se taj problem može ispravno shvatiti samo iz perspektive povijesnoga potvrđivanja Svemogućega Boga u čovjeku. Čim je čovjek odrastao i postao zrelo biće, uzeo je stvar u svoje ruke. Uz pomoć znanosti i tehnike, u koje se zakleo egzistencijalnom vjernošću, postao je moćni vladar na zemlji i u društvu. Ta mu je svijest priskrbila osjećaj samodostatnosti, tako da odsada čovjekovo potvrđivanje u svijetu više ne ide kroz otvorenost transcendenciji, tj. kroz vjeru i religiju, nego ide kroz totalnu otvorenost svijetu na kojega gleda isključivo očima znanosti i tehnike, tj. moći i iskorištavanja. Znanstveno-tehnički pothvat se uvelike već pretvorio u kumira kojemu se moraju klanjati i politika, i pravo, i ekonomija, i industrija, i financije, jednom riječju, sve one djelatnosti koje mu omogućavaju da on napreduje, budući da suvremeni čovjek, bio on kršćanin ili ne, isključivo od toga napretka očekuje rast životnog standarda, poboljšanje kvalitete življenja, povećanje materijalnoga blagostanja. U takvim uvjetima života s jednodimenzionalnom svijesću zavladała je tama duha. Kršćanin bi trebao shvatiti da odgovor na pitanje o čovjeku ne leži ni u društvenome napretku i njegovim obećanjima. Autentični kršćanski odgovor na pitanje o čovjeku skriven je u osobi Isusa Krista i njegovim obećanjima. Pristup tom odgovoru moguć je samo po vjeri. Ali ne po krivo tumačenoj vjeri u Svemogućega Boga, nego po vjeri u poniznoga Sluge Patnika. Ukratko, ne vladanje, nego služenje. ■

Ein Bischof der Herzen

„Die Zeit ist erfüllt, das Reich Gottes ist nahe. Kehrt um, und glaubt an das Evangelium!“ (Mk 1,15)

Liebe Leserinnen, liebe Leser!

Es gibt gewisse Ereignisse im Leben eines Menschen, die einmalig sind, denn es gilt Abschied zu nehmen. Nun ist es amtlich: unser hochverehrter und lieber Bischof Franz Kamphaus tritt in den Ruhestand.

lauben mich zu finden, in mein Boot einzusteigen, und durch mich andere Menschen in das Reich Gottes zu rufen – sie zu retten. Umkehren heißt auch, Christus zu erlauben über mein Leben zu regieren und aus ihm alles zu ent-

vergessliche Begegnung, worüber auch die Medien ausführlich berichtet hatten.

In seinem globalen Verständnis erkannte er die Bedeutung Kroatiens. Er war überzeugt davon, dass die Kroaten einen grossen Beitrag zur Völkerverständigung leisten und dass sie gute Brücken-Bauer zwischen Ost und West sind. Im Miteinander begreifen wir, dass die Verwurzelung in unseren angestammten Kulturen und Sprachen uns nicht trennt, sondern verbindet.

In der Zusammenarbeit stand uns Bischof Kamphaus immer helfend zur Seite. Seine Bereitwilligkeit, Einfachheit, Sachlichkeit und Kompetenz waren uns Priestern in der Seelsorge anderer Muttersprachen eine große Hilfe und von unschätzbarem Wert. Es freut mich als Franziskaner, dass er, der nicht selbst dem Franziskanerorden angehörte, uns Franziskanern ein Vorbild ist und uns zeigt wie man franziskanisches Charisma in unserer modernen Zeit leben kann. Auch der hl. Franziskus hätte sich sehr gefreut, so einen Bischof in seiner Nähe gehabt zu haben.

Für all' die Hilfe und sein Wirken möchte ich unserem Bischof Franz persönlich und stellvertretend für alle kroatischen Bischöfe und Priester, aber auch für alle hier im Land lebenden Kroaten, meinen aufrichtigen herzlichen Dank aussprechen. Möge Gott unserem scheidenden Bischof die Gnade schenken, dass er jetzt im Ruhestand bei guter Gesundheit, noch viele segensreiche und erbauliche Aktivitäten für die Kirche Gottes und unsere deutsche Heimat vollbringen kann.

Es bleibt mir nichts anderes übrig, als dass ich mit dem Psalmisten bete: „Es komme über uns und über Ihn die Güte des Herrn, unseres Gottes.“ (Ps 90,17).

Lass o Herr, den Samen seiner langjährigen Arbeit aufgehen.

Lieber Herr Bischof, es tut uns Leid, dass Sie nicht mehr unser Bischof sein können. Die Kroaten haben Sie gern gehabt, Sie geschätzt und gerne Ihren Worten zugehört. Und dafür hatten sie auch viele gute Gründe.

Ich freue mich, dass ich unseren Bischof kennenlernen durfte, dem ich alles Gute wünsche.

Ihnen allen, Liebe Leserinnen und Leser, eine Fastenzeit voller Besinnung und innerer Einkehr wünscht

Ihr

P. Josip Bebić, Delegat

Bischof Kamphaus besuchte Kroatien und Bosnien und Herzegowina während der Kriegszeit: Hier im Bild mit damaligen Delegaten P. Dukic im Schutzkeller in Dakovo (Ostkroatien, Nov. 1991)

Foto: KNA

Am 2. Februar dieses Jahres verabschiedete er sich im Limburger Dom von seinen Priestern und allen Mitarbeitern des Bistums. Ich danke Gott, dass er auch mir es möglich gemacht hat bei der Verabschiedung dabei zu sein. Im Limburger Dom fühlte ich mich wohl. Während ich sitzend auf sein Kommen aus der Sakristei gewartet habe, gingen mir Gedanken über seine Bischofsweihe durch den Kopf, die auch hier am 13. Juni 1982 stattgefunden hat. Die Bischofsweihe erteilte der damalige Kölner Kardinal Joseph Höffner. Damals, wie auch jetzt, waren sehr viele Priester anwesend. Auch mit dem damaligen Delegaten P. Bernard Dukic sind auch viele kroatische Priester dabei gewesen. Ich war zu der Zeit Kaplan in der deutschen Pfarrei in Eltville am Rhein. Da wir in der Fastenzeit sind, wollte ich eigentlich über Umkehr schreiben. Es fiel mir ein, dass unser Bischof der Repräsentant der Worte Jesu ist: „Die Zeit ist erfüllt, das Reich Gottes ist nahe. Kehrt um, und glaubt an das Evangelium!“ (Mk 1,15). Und nicht nur das. Er rief die Zuhörer zur Umkehr und zum Glauben an das Evangelium auf, „das ein besonderer Schatz ist und zu dem es keine Alternative gibt“. Unser Bischof kennt die Bedeutung des Wortes „Umkehr“. Umkehren heißt, Gott er-

fernen, was ihm nicht gefällt und was mich von ihm entfernt.

Das Bischof Kamphaus geht, ist bedauerlich, stand er doch als Mann Gottes mitten im Leben und bemühte sich stets als Deuter des Geheimnisses Gottes und des Menschen zu wirken. Er ist und bleibt ein glaubwürdiger, bescheidener Bischof, der es nicht nötig hatte von seiner Amtsautorität zu profitieren.

Trotz der Arbeit in der Seelsorge und der Verwaltung seines Bistums hatte er immer ein offenes Ohr und Herz für die Belange der Gläubigen anderer Muttersprachen – darunter auch der kroatischen Priester und ihrer Landsleute.

Er besuchte oft die Gemeinden anderer Muttersprachen. Seine Besuche, Briefe und Predigten waren immer eine Erbauung und Ermutigung für die weitere Arbeit. Er ließ uns wissen, dass wir ein wichtiger Teil der Ortskirche sind.

Ich erinnere mich, es war am Anfang des Krieges in Kroatien, als Bischof Kamphaus mehr als 700 kroatische Mütter empfangen hat, um mit ihnen im Frankfurter Dom die heilige Messe für den Frieden zu feiern. Die Mütter kamen mit einer Friedensinitiative zum Bischof und erhielten Unterstützung in ihrer Sache. Nach dem Empfang bei den Politikern in Brüssel und Bonn, war das für die Frauen eine tiefbewegende und un-

ZUM 75. GEBURTSTAG VON BISCHOF FRANZ KAMPHAUS

BISCHOF FRANZ KAMPHAUS VERABSCHIEDET SICH IN FEIERLICHEM GOTTESDIENST AM 2. FEBRUAR 2007

Papst Benedikt nimmt Amtsverzicht des Limburger Diözesanbischofs an

In einem feierlichen Gottesdienst im Limburger Dom hat sich Diözesanbischof Dr. Franz Kamphaus am Freitagmorgen, 2. Februar, von seinen Mitarbeitern verabschiedet. Kamphaus, der am selben Tag seinen 75. Geburtstag feierte, hatte Papst Benedikt XVI. gemäß kirchlichem Recht seinen Verzicht auf das Bischofsamt angeboten. Der Apostolische Nuntius, Erzbischof Dr. Erwin Josef Ender, der als Vertreter des Vatikans am Gottesdienst teilnahm, gab zum Abschluss des Festgottesdienstes bekannt, dass der Papst dieses Angebot angenommen hat und Bischof Kamphaus "in die Freiheit des so genannten Ruhestandes entlässt".

Gleichzeitig dankte der Nuntius dem Bischof für seinen fast 25jährigen Dienst im Bistum Limburg: „Dein Wirken wird Spuren hinterlassen und deine Verkündigung in Wort und Schrift für viele auch in Zukunft Orientierung und Ermunterung sein. Wir hoffen, deine weisende und mahnende Stimme auch künftig noch zu hören.“ Mit lang anhaltendem Beifall bekräftigten die mehr als 1 000 Gottesdienstbesucher den Dank der Kirche an den Limburger Oberhirten.

Kamphaus selbst dankte seinen Mitarbeitern für die Unterstützung in den vergangenen 25 Jahren und mahnte in seiner Predigt, an Christus festzuhalten: „Er ist das Licht der Welt! Wir brauchen keine fremden Energie-

quellen. Er ist die alternative Energie, die die Kirche erneuert. Bischöfe kommen und gehen: Christus bleibt!“

Unter den rund 1000 Gläubigen im Limburger Georgsdom waren auch der Kölner Kardinal Joachim Meisner, Kardinal Vinko Puljić (Sarajevo), Erzbischof Cornelius F. Esua (Kamerun) und der hessische Ministerpräsident Roland Koch.

Dem Gottesdienst schloss sich ein Empfang für die Mitarbeiter an, die ihrem Bischof spontan ein Geburtstagsständchen brachten. Am Abend folgte eine Pontifikalvesper im Dom, die im Hessischen Fernsehen und im Südwestrundfunk direkt übertragen wurde.

www.bistum-limburg.de

DIE PREDIGT VOM BISCHOF FRANZ KAMPHAUS AUS DEM PONTIFIKALAMT VOM 2. FEBRUAR 2007

Was ein alter Mann noch zu singen hat ...

Zum Lied des Simeon

„In Jerusalem lebte damals ein Mann namens Simeon. Er war gerecht und fromm und wartete auf die Rettung Israels, und der Heilige Geist ruhte auf ihm. Vom Heiligen Geist war ihm offenbart worden, er werde den Tod nicht schauen, ehe er den Messias des Herrn gesehen habe. Jetzt wurde er vom Geist in den Tempel geführt; und als die Eltern Jesus hereinbrachten,

um zu erfüllen, was nach dem Gesetz üblich war, nahm Simeon das Kind in seine Arme und pries Gott mit den Worten: Nun lässt du, Herr, deinen Knecht, wie du gesagt hast, in Frieden scheiden. Denn meine Augen haben das Heil gesehen, das du vor allen Völkern bereitet hast, ein Licht, das die Heiden erleuchtet, und Herrlichkeit für dein Volk Israel“ (Lk 2,25-30).

I.
Was hat ein alter Mann noch zu erwarten? „Auch der Herbst hat schöne Tage“, schreibt ein Freund dieser Tage, und viele wünschen einen ruhigen Lebensabend. So ist das Leben: Wir gehen mit Elan an den Start und landen schließlich in Filzpantoffeln im Fernsehsessel. War's das?

In den letzten Monaten und Jahren habe ich mich wiederholt gefragt: „Was erwartest du eigentlich noch?“ Ich merke, wie klein meine Welt ist, wie oft sie an den eigenen vier Wänden endet und ich zufrieden bin, wenn es dort einigermaßen läuft. Ist das alles? Das kann doch nicht alles sein! Ich sehe die Bibel vor mir, ein Buch voller Hoffnungsgeschichten, weit über mei-

nen Horizont hinaus. Sie sagt uns, dass das Augenlicht der Blinden noch aussteht. Sie brennt auf den Tag hin, da die Lahmen tanzen und die Tauben und Stummen singen. Sie weckt und nährt die Sehnsucht nach Gerechtigkeit und Frieden für alle Menschen. Sie lehrt uns, dass das, was ist, noch nicht alles ist. Sie lässt uns noch ganz andere Lieder singen als die unserer Heimatchöre.

Damit sind wir nun mitten im Lied des Simeon und der Hanna. Sie sind alt, die Beiden, aber sie sehen nicht alt aus. Sie sind jung in ihrer Sehnsucht, in ihrer Leidenschaft für den Messias. Was sie bewegt, haben sie nicht hinter sich, sondern vor sich. Wer derart auf Gottes Kommen setzt, lässt sich mit dem Bestehenden nicht abspesen.

Er weiß: Da ist mehr drin im Leben, viel mehr. Das Kind auf den Armen des Greises – so jung macht der Glaube, so erwartungsvoll und hoffungsstark: „Gott ist jünger als alle“ (Augustinus), und wer von ihm angesteckt ist, ist's auch. Was für eine Botschaft in einer alt und älter werdenden Gesellschaft, in einer Kirche, die in unseren Breiten oft ganz alt aussieht, die sich in ihren Institutionen erschöpft, nicht selten jammervoll und leidenschaftslos.

II.

Als der große Rembrandt 1669 in äußerer Armut starb, stand das Bild des Simeon mit dem Christuskind auf seiner Staffelei. Daran hat der alte Mann bis zum letzten Atemzug gemalt und sich selbst in den Simeon reingegeben. Der schmiegt das Kind

Bischof Franz Kamphaus hielt seine letzte Predigt als Diözesanbischof

nicht an sich, seine Arme und Hände sind nach vorn gestreckt, offen, so als wolle er es weiterreichen. Was den alten, jungen Mann bewegt, ist nicht sein privates Glück.

Er singt:

„Meine Augen haben das Heil gesehen, das du vor allen Völkern bereitet hast ...“ (30f.).

Der Messias steht nicht nur für die einzelne Person, sondern für die Völker, für die Welt. Etwas davon haben wir doch in den vergangenen Jahren erleben dürfen:

- Denken Sie an den Segen der Partnerschaften: Kumbo, Ndola, Alaminos, Sarajevo, Olmütz, Kosice.
- Denken Sie an SPRING.
- Denken Sie an den Weltjugendtag.
- Denken Sie an die vielen Katholiken anderer Muttersprache, mit denen wir hier im Bistum zusammen Weltkirche sind.

„Meine Augen haben das Heil gesehen, das du vor allen Völkern bereitet hast ...“ (30f.).

Ich danke allen, die mitgearbeitet haben, dass man dieses Prophetenwort bei uns mit Händen greifen kann. Wenn wir zu Anfang des dritten Jahrtausends nach Christus die Zeichen der Zeit verstehen wollen, dann sind wir angesichts der wachsenden Globalisierung nachdrücklich herausgefordert, katholisch zu werden, weltweit. Wir können die Probleme unseres Bistums nicht lösen ohne die Weltkirche.

III.

Schauen wir nicht nur in die weite Welt. Simeon verkündet in seinem Lied den Messias als „Licht, das die Heiden erleuchtet“ (32f.). Heiden – da stocke wir. Kann man Ungläubige heute noch so nennen? Einer von ihnen, der bekannte Philosoph Peter Sloterdijk, sagt provozierend: „Wir leben im ersten heidnischen Jahrhundert nach Christus.“ In der Tat: Die Kraft des christlichen Glaubens scheint hierzuland wie erschöpft, fast aufgebraucht. Die messianische Sehnsucht, die Juden und Christen verbindet, scheint längst einer spaßigen Gleichgültigkeit gewichen. Im Trend der Zeit ist kaum noch etwas zu spüren von dem heißen Atem des alten Simeon und der Hanna, allenfalls ein wohltemperiertes, esoterisch angehauchtes Suchen nach Spiritualität und Erleuchtung. Hält es den Erwartungen des Evangeliums stand? Sind wir Christen am Ende nur Mitspieler im post-modernen Theater, mit einer mehr oder weniger religiösen Rolle? Der Messias ist ein Zeichen des Widerspruchs, prophetzeit Simeon (34). Die Ermutigung zum Widerstand gegen falsche Lebensformen und Verhältnisse ist uns mit dem Messias in die Wiege gelegt. Das

Licht, das die Heiden erleuchtet, kann scharf sein wie ein Schwert (35).

Heute vor 62 Jahren ist Alfred Delp von den Nazis in Berlin Plötzensee gehängt worden. Er zuerst sprach aus, was wir erfahren: Deutschland ist Missionsland geworden – wir leben im ersten heidnischen Jahrhundert nach Christus. Was aus volkskirchlichen Zeiten noch im Ackerboden sitzt, hat an Lebenskraft verloren. Es ist Zeit zur Aussaat – gerade auch auf den kirchenfremden Äckern der Welt. Ich danke allen, die zwischen Frankfurt und Waldernbach, zwischen Montabaur und Biedenkopf kundig und findig mitgearbeitet haben, dass wir auf den Weg zu einer missionarischen Kirche kommen, dass nicht nur Kinder und Jugendliche, sondern auch Erwachsene den katholischen Glauben neu entdecken. „Licht zur Erleuchtung der Heiden ...“ „In dir muss brennen, was du in anderen entzünden willst“ (Augustinus).

Was hat ein alter Mann noch zu erwarten? Schauen wir noch einmal auf das Rembrandt-Bild: Das Licht, das auf Simeon und Hanna fällt, kommt vom Kind, von Christus her. Das sagt alles. Wenn das doch in all unseren Umbrüchen und Aufbrüchen, in all unseren Projekten und Aktionen und nicht zuletzt auch in unserem Versagen durchgekommen wäre: Er ist das Licht der Welt! Wir brauchen keine fremden Energiequellen. Er ist die alternative Energie, die die Kirche erneuert. Die Bischöfe kommen und gehen, er bleibt!

Seitens unserer Redaktion bedanken wir uns herzlich bei unserem Bischof Franz Kamphaus für seine bisherige Unterstützung und wünschen ihm Gesundheit und Kraft für sein weiteres Wirken.

ÜBER 30.000 EURO SPENDEN FÜR PROJEKTE

Geschenk zum Geburtstag

Mit Spenden von aktuell mehr als 30.000 Euro für verschiedene Projekte sagen viele Pfarreien, Vereine, Einrichtungen und Personen im Bistum Limburg „Danke, Bischof Kamphaus!“. Danke für 25 Jahre, in denen sich Bischof Dr. Franz Kamphaus (75) stets für die Anliegen der Menschen mit ihren Nöten und Sorgen eingesetzt hat.

Beatrix Schlausch, die Präsidentin der Diözesanversammlung des Bistums Limburg, und Ordinariatsrat Hanno Heil, der Vorsitzende der Caritasstiftung, überreichten Bischof Kamphaus am 2. Februar 2007 stellvertretend für alle Spenderinnen und Spender das „Dankeschön-Buch“. Mit zahlreichen selbst gestalteten Glückwunsch-Seiten der Gratulanten und Spender.

Bischof Kamphaus zeigte sich hoch erfreut über das großzügige, individuell gestaltete Geschenk und dankte allen Spenderinnen und Spendern: „Ich selber fühle mich durch

meine Amtszeit als Bischof von Limburg und die Tatsache, dass ich 75 Jahre alt werden durfte, reich beschenkt“, so der Bischof. „Umso mehr freue ich mich über ein Geschenk, das ich an die weitergeben darf, die heute besondere Unterstützung brauchen: Die Familien, die Kinder und Jugendlichen.“

Anstelle von Geschenken hatte sich Bischof Kamphaus Spenden für den Familienfond der Caritasstiftung, den Bischöflichen Hilfsfonds für Schwangere in Not und für die Europa-Schulen im Partnerbistum Sarajevo gewünscht. Das Neueste unter diesen drei Anliegen des Bischofs ist der Familienfond. Dieser fördert die Entwicklung und Vernetzung von Angeboten im Bistum Limburg, die Familien unterstützen: beispielsweise Begegnungsräume, Präventionsprojekte für Kinder und Jugendliche, Projekte, die medizinische und sozialarbeiterische Hilfen miteinander vernetzen, oder Angebote, die Familien materielle Hilfe bieten. ■

FRANKFURT Proslavljeno Stepinčevo

Od 9. do 11. veljače Hrvatska katolička župa Oca Ante Antića u Frankfurtu organizirala je za Stepinčevo prigodnu trodnevnicu. Voditelj je bio dr. don Toči Matulić, profesor moralnog bogoslovlja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i vrstan poznavatelj lika i djela bl. Alojzija Stepinca.

Sudionici trodnevnicke imali su iznimnu priliku poslušati prigodne propovjedi i kroz njih još bolje upoznati jednog od najpoznatijih hrvatskih blaženika. Prvog dana trodnevnicke don Tonči je održao predavanje pod naslovom „Kardinal Alojzije Stepinac – mučenik“.

U sklopu druge večeri izveden je recital „Lik Alojzija Stepinca“ koji je

Snimila: Lj. Marković-Babonić

upotpunjen prigodnim pjesmama misijskog zbora „Mate Lešćan“ pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović i rav-

nanjem dr. Josipa Lucića. Trodnevnic-a je završila svečanim nedjeljnim sv. misama.

Ivanka Puljić

HAGEN Likovne radionice

Prvo mjesto pripalo je Stefani Beljan

U Hrvatskoj katoličkoj misiji i Caritasu u Hagenu održavaju se likovne radionice pod vodstvom slobodne umjetnice Ankice Karačić. Ovoga puta su njezini učenici sa svojim crtežima sudjelovali u natječaju „Moj mali prijatelj“, koji se održavao u Hrvatskoj, u Virovitici. Ovoga puta

u posebnoj konkurenciji prvo mjesto osvojila je i dobila pehar njezina učenica Stefani Beljan iz Dortmunda. Nagrade je osobno predavao župan Virovitičko-podravske županije dr. Stjepan Feketić, a u ime Stefani nagradu, koja će joj naknadno biti uručena, preuzela je Ankica Fijala. FB.

SINDELFINGEN Pokladna priredba

Tisuću i petsto raspjevanih i rasple-sanih posjetitelja iz cijelog Baden-Württemberga, švapske metropole Stuttgarta, grada mercedesa Sindelf-ingena pjevalo je 3. veljače – Moj dom je Hrvatska, Lupi petama i reci

Evo sve za Hrvatsku! To je slika s gostovanja Priljavog kazališta u Sindelf-ingenu na velikom pokladnom slavlju čiju organizaciju potpisuju Hrvatska katolička zajednica Sindelfingen te njezin voditelj fra Marinko Vukman.

Gostujuća folklorna skupina iz Mainza srdačno je pozdravljena (na slici s fra Marinkom Vukmanom i fra Antom Bilićem)

U ozračju radosti svehrvatskih običaja, poklada, maskara, fašnika, mesopusta, karnevala u tamošnjoj Messehalle stotine djece, mladeži, roditelja, gostiju oduševio je svojim nastupom i Ivan Mikulić uz izvrsnu glazbenu skupinu Saturnus iz Velike Gorice, koji je razdragano mnoštvo pjesmom, izvrsnim glasom poveo svim hrvatskim krajevima, od svoje rodne Hercegovine do sjevera i juga Lijepa naše.

To je glazbeno i kulturno, ali i tradicionalno hrvatsko pokladno veselje okupilo i brojne uzvanike, goste iz generalnih konzulata RH i BiH u Stuttgartu Ivana Rožića i Dragana Bagarića te članove Doma naroda, Vlade i HDZ-a BiH Ivu Miru Jovića, Ivicu Udovičića, Radoja Vidovića i dr., Bogomira Barbića, A. Aminija u ime grada Sindelfingena, a sve je njih kao i gostujuću folklornu skupinu HKM Mainz na čelu s fra Antom Bilićem pozdravio domaćin fra Marinko. I s ovog sindelfingenskog slavlja 2.500 eura poslano je u dobrotvorne svrhe, kao pomoć potrebitim obiteljima s brojnog djetom u domovini te za žrtve velikog orkana što je nedavno zahvatio dijelove Njemačke. B.L.

HKM KÖLN Bl. Stepinac – drugo ime za Hrvatsku

Blagdan bl. Alojzija Stepinca svečano je 11. veljače proslavljen u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Kölnu. Misno slavlje u punoj crkvi Male braće, u kojoj se Hrvati katolici okupljaju na središnje misijsko misno slavlje na hrvatskom jeziku, predvodio je ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije iz Sinja prof. fra Josip Grbavac. Sve je pozdravio fra Branko Brnas, koji HKM Köln vodi zajedno s misijskim vikarom fra Josipom Repešom. O. Grbavac je u propovijedi istaknuo kako se ovih dana Crkva u Hrvata na poseban način sjeća blaženika Stepinca koji je postao drugo ime za Hrvatsku, patnika i mučenika koji je Kristov kalež ispio do kraja posvjedočivši svoju vjeru za Krista i Crkvu mučeničkom smrću. Današnji je datum postao snažan spomendan i spomendar hrvatskih katolika diljem domovine i svijeta. Njegova osuda i patnja slika su i metafora, punina hrvatske patnje i stra-

danja hrvatskoga čovjeka do stvaranja slobodne i samostalne Republike Hrvatske. U zaključku je istaknuo kako je bl. Stepinac uzor i poticaj da žurno promislamo svoje korijene, svoje iskonske, svoje određenje, da se vratimo na izvore svoje ljudske, humane i hrvatske povijesti. Nakon mise izveden je recital o životu i djelu bl. Stepinca autora

fra Josipa Grbavca u kojem je sudjelovao i glumac iz Zagreba Tomislav Martić. Misno slavlje uveličao je misijski zbor koji je sudjelovao i u recitalu. Toga dana recital je nakon misnog slavlja izveden i u crkvi sv. Ante u Leverkusenu te nakon misnog slavlja 10. veljače u Bergheimu u crkvi sv. Gereona. **Tekst i snimka: A. Polegubić**

MÜNCHEN Proslavljen blagdan bl. Stepinca

Hrvati najveće hrvatske katoličke misije u Europi proslavili su blagdan bl. Alojzija Stepinca, zaštitnika svoje misije u nedjelju 11. veljače središnjim misnim slavljem u crkvi sv. Mihaela, u središtu Münchena. Slavlju je prethodila duhovna obnova koju je od 8. do 10. veljače predvodio dr. fra Ante Vučković, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Svečano misno slavlje započelo je ophodom u kojem su sudjelovali folklorši iz Graba kod Sinja, koji su došli sa svojim župnikom fra

Duškom Boticom, te misijski folklorši i članovi misijskog zbora. Misno slavlje predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Josip Mrzljak u koncelecijaciji s voditeljem misije fra Tomislavom Dukićem i još s pet svećenika i uz asistenciju đakona. Sve je pozdravio o. Dukić kazavši kako je tamošnja misija izabrana da bude mjesto u kojem će se čuvati moći bl. Stepinca. U propovijedi je mons. Mrzljak istaknuo znamenite riječi kardinala Stepinca da svaki narod ima pravo na svoju državu, pa tako i hrvatski. **A. Drmić**

Zajednička fotografija s biskupom Mrzljakom

ZAGREB

Mons. Puljić i dalje na čelu Vijeća za inozemnu pastvu

Izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije održano je, pod predsjedanjem kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog i predsjednika HBK, u prostorijama Nadbiskupskog dvora u srijedu 24. siječnja u Zagrebu. Uz članove HBK zasjedanju je, u prvom dijelu, prisustvovao i apostolski nuncij u RH mons. Francisco Javier Lozano.

U priopćenju Tajništva HBK između ostalog se navodi kako je produžen mandat mons. Želimiru Puljiću, predsjedniku Vijeća HBK i BK BiH za Hrvatsku inozemnu pastvu.

Čestitku mons. Puljiću na produženju mandata uputio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

AALLEN Učiti od bl. Alojzija Stepinca

U nedjelju 18. veljače u Hrvatskoj katoličkoj zajednici bl. Alojzija Stepinca u Aalenu proslavljen je zaštitnik župe bl. Alojzije Stepinac. Svečano misno slavlje u kapeli sv. Mihaela predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Vlado Košić u zajedništvu s domaćinom, voditeljem zajednice vlč. Vilimom Koretićem i dekanom grada Aalena vlč. Piusom Angstenbergom.

Biskupa i nazočne vjernike na početku je pozdravio vlč. Koretić izražavajući radost zbog proslave velikoga uzora, bl. Alojzija Stepinca. U ime crkvenog vijeća pozdravnu riječ uputio je član vijeća Željko Dvojković koji je mons. Košića podravio u ime „male, ali vrijedne hrvatske zajednice“. Potom je podsjetio na sve što se u zajednici vrijedno i lijepo događa. Govorio je i dekan Angstenberg koji je istaknuo kako zajednice drugih materinskih jezika u Njemačkoj imaju budućnost u suradnji i zajedno s njemačkim zajednicama i zajednicama drugih materinskih jezika. „Moramo učiti jedni od drugih kako bismo se bolje razumjeli. Mi smo dio opće Katoličke Crkve koja je sastavljena od mnogo jezika i naroda. Želim vam da ovdje imate mjesto u kojem ćete moći živjeti svoju vjeru i pronaći kutak domovine.“

Mons. Košić je u propovijedi kazao kako današnja riječ Božja upućuje na ljubav prema neprijateljima, ljubav koju je posebno živio i svjedočio upravo bl. Alojzije Stepinac. „On je u našem narodu postao simbol mučenika koji je trpio zbog vjere i zbog čega je bio proganjan. U njegovo osobi bila je proganjena čitava Katolička Crkva u Hrvatskoj za komunističkog režima. Međutim, on nije uzvraćao ni mržnjom ni osudama, nego je hrabro podnosio trpljenje, molio je za neprijatelje i vjerovao da će Bog pobijediti. Hrvati su

poznati kao svjedoci svoje vjere te na takav način ovdje u stranom svijetu pokazuju lijepi primjer. Bl. Alojzije Stepinac je posebno bio čovjek optimizma. On je za vrijeme najvećih stradanja i strahota II. svjetskog rata bio na strani čovjeka i to svakog čovjeka.“ U prikaznim darovima prikazani su bista bl. Stepinca, svijeća, kruh i hostije i kalež i vino. Misnom slavlju pribivalo je više vjernika u narodnim nošnjama. Misno slavlje uveličao je domaći zbor uz pratnju na orguljama Bernada Ballea. Nakon misnog slavlja svi okupljeni vjernici su pozvani na zajednički objed.

Tekst i snimka: A. Polegubić

ESSLINGEN Oproštajni obiteljski seminar

Od 09. do 11. veljače održan je 73. obiteljski seminar u Hayingenu, na švapskom Gorju, za hrvatske migrantske obitelji okruga Fils-Neckar-Alb, pokrajine Baden-Württemberg. Bila je to završnica 25-godišnjeg susretanja hrvatskih obitelji na vikend-seminarima pod vodstvom Tome Čirka i njegove supruge Katice, koji su četvrt stoljeća organizirali ove seminare pod okriljem Critasove socijalne službe

Esslingen. Ovi seminari su dodatna pomoć iseljeničkim obiteljima u novoj sredini, a potiču zdravu integraciju u novu sredinu. Znanstvena obrada raznih tema na seminarima bila je često poticaj obiteljima da njegujući vlastite korijene kroz njegovanje naslijeđa iz domovine ne izgube identitet, a da budu spremni usvojiti sve ono što je dobro u kršćanskoj i kulturnoj tradiciji zemlje useljenja.

Sudionici ovogodišnjeg seminara u Hayingenu „Lauterdörfle“

Tema je seminara bila o uspješnom vodstvu i vodama, a referent je bio dr. fra Šimun Šito Ćorić iz Švicarske. Sudionici su vrlo aktivno sudjelovali u diskusiji, posebno gosti iz domovine, obitelj Popović. Čula su se i razmišljanja prisutnih socijalnih savjetnika: Stjepana Tota, Marinke Stanušić i Josipa Pecika, posebice Ljubice Belina, koja je na samom početku osnivanja ove aktivnosti, 1984. godine, nakon otvaranja objekta u Hayingenu, prva organizirala seminar u tom mjestu. Navedeni suradnici bili su vrlo dragocjena pomoć socijalnom radniku Tomi Čirku u njegovu radu i organizaciji seminara. Tomo je pozdravljajući i zahvaljujući svim prisutnima najavio definitivni oproštaj pred odlazak u mirovinu, i to 22. travnja 2007. u 12.30 sati u crkvi sv. Pavla u Esslingenu. Svetu je misu služio fra Šito u mjesnoj crkvi, u subotu 10. veljače, uz pjesmu sudionika i pratnju gitara. Fra Šito je pritom istaknuo da je ovaj susret u znaku dvostrukog blagdana, sv. Valentina i bl. Alojzija Stepinca. Preporučio je i molio blagoslov za sve prisutne i njihove obitelji te za širu zajednicu.

Anka Krstić-Legović

SCHORNDORF Rodoljub – čovjek savjesti

Mlada Hrvatska katolička zajednica Schorndorf po drugi put je 11. veljače svečano proslavila svoga nebeskoga zaštitnika bl. Alojzija Stepinca. Sam blagdan okupio je mnoštvo župljana i gostiju. Misu je predvodio župnik iz Sunje u zagrebačkoj nadbiskupiji vlč. Božo Pinjuh. U prigodnoj propovijedi o blaženom Alojziju između ostalog je rekao: „Govoriti o bl. Stepincu, a ne reći koliko je ljubio domovinu bio bi veliki propust. Po njemu se domovina ljudi savjesnim obavljanjem svojih dužnosti. Čovjek savjesti je pravi rodoljub. Domovina se ljubi čestitim životom u okviru svojega poziva.“ Misno slavlje

uljepšali su ministranti obučeni u svećana ministrantska odijela. Veoma zapazena bila je hrvatska narodna nošnja, koju je bl. Alojzije kao mladić vazio rado oblačio i nosio. Nakon misnog slav-

lja i himne Lijepa naša, slijedio je zajednički ručak i kulturno-zabavni popodnevni program u kojem su sudjelovali i hrvatski i njemački gosti, svećenici i pastoralni suradnici. **Vjekoslav Šaravanja**

DÜSSELDORF Biskup Bogović s iseljenicima

Gospicko-senjski biskup Mile Bogović bio je od nedjelje 11. do srijede 14. veljače u posjetu Hrvatima u HKM Düsseldorf i okolici. Biskupov domaćin bila je Hrvatska katolička misija na čelu s fra Josipom Kulovićem i Hrvatski konzulat na čelu s Katarinom Trstenjak. Prvog dana biskup je u Düsseldorfu predvodio misu na blagdan bl. Alojzija Stepinca te se susreo s okupljenim vjernicima i predstavio im projekt crkve Hrvatskih mučenika na Udmini. U ponedjeljak 12. veljače biskup je

održao duhovnu obnovu franjevkama Hercegovačke provincije, te se u popodnevnom satima susreo s redovnicama Srca Isusova u Neussu. U utorak se biskup Bogović sastao u Kölnu s generalnom konzulicom RH u Düsseldorfu Katarinom Trstenjak, predsjednikom Hrvatskoga svjetskog kongresa za Europu Brankom Marićem, predsjednikom Udruge hrvatskih hotelijera i ugostitelja u NRW-u Jerkom Čuturcom i voditeljem Hrvatske katoličke misije u Düsseldorfu fra Josipom Kulovićem. Doga-

voreno je osnivanje odbora za organiziranje prezentacije projekta izgradnje crkve Hrvatskih mučenika na Udmini koja će se održati u rujnu 2007. godine u Njemačkoj. Odbor bi trebao posjetiti Gospicko-senjsku biskupiju u lipnju 2007. i upoznati biskupa Bogovića o do tada obavljenim pripremama glede navedenog projekta. Biskupa Bogovića primio je pomoćni biskup Kölnske nadbiskupije. Biskup se prije odlaska na putovanje u Njemačku zanimao za mogućnosti posjeta haškim zatvorenicima. No, uprava zatvora nije dopustila taj posjet. **IKA**

REUTLINGEN

Duhovna obnova

Nedavno je u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Sv. Obitelji u Reutlingenu, koju vodi vlč. Ivica Komadina, u crkvi sv. Volfanga, upriličena trodnevna duhovna obnova o temi „Živjeti vjeru u obitelji“. Voditelj obnove bio je dr. Ivan Bodrožić, predavač na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Tijekom obnove bilo je riječi o kršćanskoj ljubavi u našim obiteljima, o predbračnom nemoćnom životu koji ruši naše obitelji te odgoju mladih i problemima u obitelji. Obitelj je temelj i blago naroda i Crkve. Na žalost danas su mnoge naše obitelji rastrgane i proživljavaju mnoge patnje jer su se udaljili od Boga i Crkve. Da bismo održali zdrave naše obitelji najvažnije su obiteljska molitva, slavlje nedjeljne euharistije, redoviti sakramentalni život, sakrament ispovijedi, iskreni međusobni razgovori te njegovanje rodbinskih i susjedskih povezanosti. **Ante Kekez**

KNJIGA Marko traži posao

Durda Roggan / Ozana Čuljak,
„Marko traži posao“, vlastita naklada,
Koprivnica, 2006., str. 180.

Mnogi ljudi nemaju jednostavno nikakvu ideju što bi mogli raditi i na koji bi način mogli više zarađivati. Oni čekaju samo na neki posao, čekaju da ih netko drugi zaposli. Ne pada im uopće na pamet da sami započnu nešto, da započnu neki posao gdje će prvo zaposliti sebe, a onda zatim i druge.

Kako je moguće započeti takav posao? To je pitanje postavljao i Marko. Marko je osoba u knjizi. On je bio i bez posla i bez novaca i bez bilo kakve ideje. Zašto i kako je uspio postati i ostati sretan i zadovoljan, – više o tome u knjizi. Razne mogućnosti zarade opisane su u ovoj knjizi na potpuno jasan i svakom pristupačan način. Vrlo interesantne teme u knjizi su na primjer: iskoristite ideje vaših djedova; seoski turizam; kako napraviti svoj vlastiti proizvod; kupca tražiti i kupca pridobiti; kako financirati neku poslovnu ideju; što sve nudi internet; poslovi za učenike i studente; kako prepoznati prave ciljeve i razne slične teme. U knjizi se nalaze i mnoge adrese raznih poduzeća u Njemačkoj koje mogu kod pronalaženja poslova dalje pomoći.

Više o knjizi: www.aufjobsuche.com; fax: (07224)994834

D. Roggan

NAŠE ZAJEDNICE

BEKEŠ Četrdeseta obljetnica braka

Četrdeseta obljetnica crkvenog vjenčanja Joze Lučića i Marije rođ. Mandić, iz Kotor Varoša, proslavljena je 20. siječnja u Bektešu, župa Kutjevo. Svečanost je započela misnim slavljem u područnoj crkvi u Bektešu koje je predvodio kutjevački župnik vlč. Mato Rukavina. Slavlje je nastavljeno u obiteljskoj kući slavljenika i završeno u gostinju. Na svečanosti su bila djeca: Marija, Luca, Anđa, Ivka (s. Ivka), Ivo, Marko, Stipo i Anto; zetovi, nevjeste, te unuci: Marija, Ljubi-

ca, Anton, Marko, Katarina, Ana, Marija Antina, Marija Markova, Marija Stipina, Josip Stipin, Josip Markov, David i Veronika. Na svečanosti su bila braća i sestre slavljenika, i brojni prijatelji i uzvanici. Slavljenici su uzor svojoj djeci, nevjestama i unučadi. Najstarija njihova kćer Marija udana je za Gorana Andrijevića. Imaju četvero djece. Svi su učenici. Cijela njihova obitelj pomaže s. Esteri Marijić i fra Berislavu Nikiću u misijskim djelatnostima u HKM Rüsselsheimu. **B.N.**

IZLOŽBA Fotografije Katarine Ivanišević

Ovih dana zatvorena je izložba fotografija mlade Hrvatice Katarine Ivanišević u Offenbachu. Rođena je 13. ožujka 1978. u Frankfurtu. Izlagala je u različitim mjestima: „Julietta 05“ – Atelier Brigita Krause, Frankfurt (kolovoz 2005.); „Städte Portrait“ – izložba s fotograficom Barbara Klemm u Design Haus, Darmstadt (siječanj 2006.); „Bekannt machen“ – privatna izložba, Frankfurt (lipanj 2006.); „Großstadt leben.“ (diplomski rad) – Agencija Seippel & Weihe, Offenbach (studeni 2006.). Tema „Großstadt leben.“ (Život u velegradu) prikazuje fotografije koje su nastale u Buenos Airesu, Zagrebu i

Frankfurtu. Bit njezina diplomskog rada bilo je postaviti relaciju kroz promatranje statičnih ambijenata i trenutanih situacija. Doživjeti tri grada znači doživjeti tri različita odnosa: Frankfurt kao njezin rodni grad, Zagreb kao glavni grad domovine obitelji i Buenos Aires kao nepoznati grad. Njezine snimke prikazuju promatranje i osobno doživljavanje svakodnevnih situacija, koje su svakome dostupne. Zajednička ideja jedne serije ipak ostavlja mogućnost svaku sliku doživjeti zasebno.

Tema na kojoj trenutno radi je „Portrait Gastarbeiter“ (obiteljski život u dijaspori). **K.I.**

FREIBURG

Nova pastoralna suradnica

Od 1. siječnja 2007. godine u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Freiburgu kao pastoralna suradnica djeluje Mirta

Petrić koja dolazi iz domovine, iz Đakova, a apsolutnica je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta u Osijeku.

OBAVIJESTI

• **Susret mladih** – Misionari Identes iz Fürstenwalde kod Berlina organiziraju od 17. do 20. svibnja susret mladih pod geslom „Matus Christi“ – Krist u mom životu. Susret će se održati u Christian-Schreiber-Haus u Alt-Buchhorstu kod Berlina. Prijaviti se mogu mladi od 16 do 27 godina. Susret je internacionalan, pa se mogu prijaviti i hrvatski mladići i djevojke koji su na ovaj susret dobrodošli. Cijeli program odvijat će se na njemačkom jeziku. Ostale informacije i prijave: susanne.schupp@identen.de; tel: (03361) 6930676; www.identen.de

• **Školu hrvatskog jezika i kulture** za hrvatsku dijasporu i studente kroatistike u Šibeniku organizira Šibenska privatna gimnazija i Centar za edukaciju sv. Lovre u Šibeniku. Daljnje obavijesti: Andrije Kačića Miošića 11, Šibenik; tel. 00385 22 333623; e-mail: gimnazija@spg.hr; www.spg.hr

• **DOPUNA ADRESARU – VODIČU** Hrvatske katoličke zajednice:

74321 Bietigheim-Bissingen (bisk. Rottenburg-Stuttgart), Uhlandstr.1, tel.: 07142-7739472, fax 7739473; svećenik: o. Anđelko Validžić, OFM Split, past. suradnica: Ana Madunić, tajnica: Anđela Jurčević.

75428 Illingen (bisk. Rottenburg-Stuttgart), Eichwaldstrasse 35, svećenik: o. Anđelko Validžić, mobitel. 01742482147. Tajnik: Marko Mešin.

KNJIGE

„Čarli“ fra Joze Župića

Nedavno je u prostorijama Hrvatskoga doma u Ludwigsburgu predstavljena knjiga fra Joze Župića, voditelja HKZ Ludwigsburg, pod nazivom „Čarli“. Knjigu, objavljenu u autorovoj vlastitoj nakladi, mnogobrojnim je posjetiteljima predstavila Helena Božić, pedagoginja iz Hrvatske, kazavši kako se radi o zbirci kratkih priča, uspomena, savjeta i doživljaja. „Preporučujem svima da ovu knjigu pročitaju polako, te da nadu vremena za razmišljanje“, kazala je istaknuvši da bi bila šteta ako se u „Čarliju“ nešto preskoči, odnosno da ostanu nedotaknuti svi ti zanimljivi detalji, osjećaji, kvalifikacije i dojmovi. Zahvalila je autoru što dijeli osjećaje s čitateljima i usput podsjetila kako postoje stvari koje ne smiju otići u zaborav.

U sklopu programa, Zvonko Mahmet i Helena Božić su pročitali okupljenim gostima nekoliko tekstova iz nove knjige fra Joze Župića, a za prigodan glazbeni okvir pobrinula se mlada i talentirana Natalia Mihaljević.

O ilustraciji na naslovnoj stranici knjige, koja prikazuje neobičan kolaž sa znakovima deterdženta za rublje „čarli“, isječcima iz novina s citatima nadahnutim vjerom i mirom, te dvjema karikaturama, govorila je dizajnerica Maja Novosel. U dvorani Hrvatskoga doma bili su izloženi i umjetnički radovi djevojčice Melanie Pavlović, čije se ilustracije nalaze u knjizi. Na kraju predstavljanja govorio je i fra Jozo Župić, autor „Čarlija“, koji je redoviti dopisnik Slobodne Dalmacije, kojega su tekstovi objavljivani u rubrici „Nostalgичni zapisi“, a sada se objedinjeni nalaze u novoj, vrlo upjeljoj knjizi. Fra Jozo je zahvalio Danijeli Matijević iz Rijeke, koja mu je dala ideju za naslov knjige, Heleni Perić-Jadrić, Manueli Freisem, Florenciji Yound i Jasmini Teklin. Posebnu zahvalnost izrekao je Mihaelu i Slavici Novosel koji su angažiranjem i tehnikom dali posebnu draž jednoj posebnoj večeri u Ludwigsburgu. „Što se krije iza 'Čarlija', čitatelji će ot-

kriti tek onda kada budu čitali knjigu. Tekstovi su vezani uz Berlin, Ludwigsburg i domovinu“, pomalo zagonetno kazao je fra Jozo Župić, dodajući da su neki članci nastali dopisivanjem između njega i sada već pokojne prognanice Mande Kopčić. „Danas su ti članci trajni spomen na nju i njezinu patnju kroz koju je prolazila.“ „Bako, rodi mi mamul“, Ballote i papiga“, „Bestov mobitel“, neki su od naslova pedeset priča, koje se čitaju u jednom dah. Predstavljanje knjige nedavno je održano i u Berlinu.

Daljnje obavijesti o knjizi: fra Jozo Župić, Mömpelgardstr. 6, 71640 Ludwigsburg; tel. 07141 926971.

E. Zelić/A.P.

Hrvatski iseljenički zbornik 2007.

Sa susreta Katarine Fuček i njezinih suradnica u Konzulatu u Frankfurtu

Ravnateljica Hrvatske matice iseljenika (HMI) Katarina Fuček zajedno sa svojim suradnicama, voditeljicom odjela za nakladništvo HMI Vesnom Kukavica i voditeljicom odjela za kulturu HMI Srebrenkom Šeravić, sastala se u petak 16. veljače u prostorijama Generalnog konzulata RH u Frankfurtu s predstavnicima i članovima hrvatskih udruga, kulturnih i sportskih društava te ostalim hrvatskih iseljenicima.

U sklopu susreta predstavljen je ovogodišnji ljetopis Hrvatske matice iseljenika Hrvatski iseljenički zbornik za 2007. o kojemu su govorili urednica Vesna Kukavica i predsjednik Ama – Croatiae – Deutschland e.V.

Ivica Košak. Na susretu su bili i generalni konzul Petar Uzorinac i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

Zbornik na tristotinjak stranica, podijeljenih u 8 tematskih cjelina donosi 39 napisa, sa sažecima na engleskome i španjolskome jeziku, koje potpisuju 42 autora iz domovine i svijeta. Cjeline Znaci vremena, Baština, Mostovi, Kroatistički obzori, Dijaspore, Duhovnost, Znanost i Nove knjige plod su rada i iskustva eminentnih stručnjaka i publicista iz dvadesetak zemalja svijeta. U godini u kojoj naša domovina proslavlja petnaestu obljetnicu priznanja središnja tema Hrvatskoga iseljeničkoga zbornika jest definiranje na-

cionalnoga, kulturnoga i socijalnoga identiteta iseljene Hrvatske, njena duhovnoga obzora i suočavanja s izazovima integracije. Razmatranje pitanja vezanih uz status hrvatskoga jezika u Europi, i posebno unutar manjinskih zajednica, kao i njegove svjetske afirmacije pokušaj su osvješćivanja egzistiranja našega globalnoga narodnosnoga bića. Potvrdu takvoj tvrdnji predstavljaju napisi posvećeni uspješnosti integracije, ne i asimilacije, naših umjetnika, pisaca, novinskih izdavača, običnih ljudi u drugim sredinama, zemljama i kontinentima.

Tako se na stranicama Matičina godišnjaka ispisuju suvremena iseljenička povijest Hrvata Australije, ali i onih u Njemačkoj gdje već desetljećima djeluje mnoštvo kulturnih, vjerskih i sportskih udruga. Današnja Hrvatska „raste“ i zahvaljujući svojoj bogatoj kulturnoj i inoj baštini koju su mnogi hrvatski naraštaji, raspršeni diljem svijeta, već ugradili u kulture svojih domaćinskih zemalja. Podastirući čitateljima uvid u mnoštvo tema vezanih uz život naših manjina i zajednica izvan domovine pokušavamo svakom knjigom, koju je i ove godine također uredila Vesna Kukavica i likovnim rješenjima oplemenjuje Luka Gusić, odgovoriti na bitna pitanja naše prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Diana Šimurina Šoufek/A.P.

Napisala i priredila: Željka Čolić

Draga djeco, dragi mladi čitatelji!

Već se bližimo proljetnim danima. Tada će nas Sunce toplije obasjavati i davati nam novu snagu ne samo za učenje, nego i za igranje. Ovaj put smo bacili pogled na krugotok prirode, koji je za Zemlju neophodan. Pišite i rišite i vi. Vaše radove očekujemo s nestrpljenjem.

Posloži slova i dobit ćeš pet vremenskih pojava

BOLAK

ČATU

RAMIVGLJAN

GLAMA

NJUMA

Zanimljiva priповijest

Kapljica vode i oblak

Jedna mala kapljica vode plivala je u moru i uživala ljuļajući se u valovima. Bez obzira na proljetno promjenjivo vrijeme dan je bio lijep i sunčan.

Kapljica pogleda u nebo i iznenadi se njegovom ljepotom. Boja neba je bila izrazito plava. Već dugo nije vidjela tako lijepe, velike plavo-bijele oblake pune mekoće i nježnosti. U jednom trenutku joj se učini da jedan mali predivni oblacić baš nju gleda i da joj se smiješi. Kapljica je iznenađeno i dalje gledala u oblake i strašno zaželjela da što prije stigne gore u nebo u onaj mali „Kumulus“ – oblak. No, baš u sljedećem trenutku naiđe jedan veliki val, pa je odbaci na drugu stranu svijeta. Kad je opet konačno isplivala na površinu, kapljica brzo pogleda prema nebu, ali tamo su bili samo „Nimbusi“ – svjetlosivi oblaci, namrgođena lica. Puštali su sitnu kišu i nisu bili ugodni niti posebno lijepi. Kapljica se rastuži i dok je razmišljala što joj je činiti, puhnu snažni vjetar i baci je negdje daleko na neku opet njoj nepoznatu stranu svijeta. Već se nadala povratku na prethodno mjesto s njenim malim prijateljem oblacićem, no međutim se užasnu kad pogleda u nebo. Prepoznala je „Stratus“ – oblake, koji su uvijek ljutiti i skoro uvijek ša-

lju oluju i strašno neugodnu kišu. Prestrašeno je zagnjurila u more, a oštre kapi kiše su je već pogađale, pa se požuri otplivati dalje od tog strašnog mjesta. Srećom je oluja krenula i kapljicu je snažno odbacila daleko u more. Od straha je zatvorila oči, jer se bojala, i nije znala što je očekuje. Tek nakon nekog vremena polako pogleda oko sebe da vidi gdje se sad opet nalazi. Laknulo joj vidjevši svog malog prijatelja oblaka na nebu. Opet se vratila na početno mjesto. I brzo je nevidljivo pojurila kroz zrak prema nebu uz pomoć laganog povjetarca i jednim skokom stigla do svog malog oblaka. Tu se odmah baci duboko u svijetlo-plavu „fotelju“ od mekanog bijelog zračnog krzna i udobno se namjesti. A, mali oblak se nasmiješio, pa upita: „I, kakav je tvoj danas dan?“ Na to će mala kapljica: „Ah, znaš već, ništa posebno, uvijek ista priča ... ali sad sam umorna. Malo ću se odmoriti. Ne znam koliko dugo imam vremena, jer ako padne kiša, eto opet moje putovanje kreće iznova...“ I mala kapljica utonu u duboki san, a njezin prijatelj oblacić je nježno zanjihava govoreći joj: „Ali sljedeći put ponesi kompas!“

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

teške – snijeg – oblake – voda – jezera – kapljice – mora – hladi – padati

Zbog sunčeve topline svaki dan iz _ _ _ _ i rijeka ishlapi na milijune litara vode. Tako se ona kao nevidljive _ _ _ _ vlage diže s toplim zrakom u vis. Topli zrak se tako podizanjem _ _ _ _ . Sićušne kapljice se pretvaraju u veće kapljice vode, koje svojim spajanjem tvore _ _ _ _ . Ali, kapljice stapanjem postaju previše _ _ _ _ da bi dalje lebjele u oblaku i počinju _ _ _ _ na tlo u obliku kiše. U zimi je to _ _ _ _ ! Ta kiša/snijeg se slijeva opet u potoke i rijeke, koje se ulijevaju u mora i _ _ _ _ . Zatim _ _ _ _ opet kreće na svoje kružno putovanje!

ZNATE LI

- da Sunce, zrak i voda uzrokuju vremenske pojave na našem planetu
- da nas Sunce grije, zrak se kreće tvoreći vjetar, a voda stvara oblake, kišu i snijeg
- da je kiša, koju vidimo, već padala bezbroj puta.
- da na Zemlji imamo stalno kruženje vode

Pitalice

- 1) Kad Sunce sija kroz kišne kapi, pojavi se
a) munja
b) duga
c) magla
- 2) Naziv za mjesec, koji dolazi nakon veljače?
a) travanj
b) svibanj
c) ožujak
- 3) Prema Starom zavjetu tko je preživio u brodu veliki potop?
a) Noa
b) Mojsije
c) Josip
- 4) Apostol je naziv za Isusova ...
a) učitelja
b) učenika
c) udžbenika
- 5) Tatin brat je tebi?
a) stric
b) ujak
c) tetak

Rješenja: 1b, 2c, 3a, 4b, 5a

Amen

Jedan čovjek je kupio konja.

Prodavač mu objašnjava:

- Kad želite da konj stane, morate reći „Amen“, a kad želite da konj krene, morate reći „Hvala Bogu“.

I tako je čovjek otišao jašući, međutim konj je postajao sve brži i jurio prema provaliji. Čovjek u tom svom strahu više nije znao što treba kazati, pa je počeo moliti „Oče naš“ i kad je izmolio rekao je „Amen“. U tom trenutku konj je stao pred ponorom provalije.

Sav sretan čovjek reče: „Hvala Bogu“.

Svejedno

Razgovaraju dva profesora:

- Što predstavlja po Vašem mišljenju za današnje društvo veći problem: neznanje ili ravnodušnost?
- Ne znam i baš mi je svejedno!

Ne više od pola

Neki diplomat upita papu Ivana XXIII. koliko ljudi radi u Vatikanu.

Papa odgovori:

- Oh, ne više od pola njih.

Sv. Josip

Rješenje pošaljite najkasnije do 26. ožujka

Mariofil Soldo	Naprava za mjere- nje ozona u zraku	Kršć. uki- nula sra- motu fizič- kog rada	Dugore- pa papi- ga	Nago- varati, poticati	Željka Corak	Skija- šica Jelušić	Ponos	Armen- ski pjesnik	„Živa zajednica“	Biranje	Davor Mojaš	„Rabat“	Pribor za rad	Ne doći na vrijeme
Piće od naranči- na soka		▽							Odsjaj, odbljesak Belgija	▶				
Isusov hranitelj ...	▶											Lantan 1. svibnja Josip ...	▶	
Skla- dateľ Krstó					Pogodbeni veznik Rječnik Rima	▶			„Bel“ Kućni duh starih Rimljana	▶	Škamp ili jastog Port. glazb. skupina	▶		
Nikal			Zemljišna mjera Tajno dje- lovanje	▶		Koordina- ta u ma- tematici Noin sin	▶							
Upala uha							Kozle (zbirna imenica) Telur	▶					Sumpor Ukrasni kamen	▶
Tisu- ćinka metra										Košarkaš Omer „Amper“	▶			
„East- north- east“				Završetak molitve Porotnik	▶				Derivati amoni- jaka	▶				
Zvijer iz porodice mačaka										Oštar nagla- sak	▶			
Dva ju- naka iz grčke mi- tologije										Svetac čiji bog- dan slavima 19. ožujka i 1. svibnja	▶	Rimski 51 Zanimaj- nje sveca	▶	
Autički ili optički										Slov. tis- kovna agencija	▶			Novčana naknada za sta- novanje
Skandinav- ska zrako- plovna kompanija	▶					Stanov- nik Bal- kana								
Centar vrtnje	▶													
Oto Rei- singer			Rijeka u Sibiru Boliv. ju- nak, Simon	▶							Stih	▶		„Tona“ Kipar iz 13. sto- ljeća
Palestin- ski logor u Beirutu						Zlato	Povo- dac, oglavnik (min.)	Opreka miru	Prvi samo- glasnik	Rijeka u Crnoj Gori	▶			
„Mjesni odbor“	▶			Glumica Antonelli	▶					Azijska država (Teheran)	▶			
Evangelist, pisao o svecu				Govariti ekavski	▶					Kisik	▶			
Najma- nja čes- tica tvari	▶								Pripjey u ojkalici Glumpac Sharif	▶		Potvrdna riječ Branka Ivanda	▶	
Grčki polu- otok						Sprinter Baldon Anka od milja	▶			Prostor za stoku Albanska „Hina“	▶			
Onaj koji živi u la- vanskom stanu								Gro- made Robert Kovač	▶					
Španjol- ska		Nasrtati „Alt“	▶									Antonio Nuić Italija	▶	
Žensko jare							Grad u Hrvat- skoj	▶						

Piše: Stjepan Herceg

Caritasova socijalna služba za migrante (1)

Pomoć potrebnima i solidarnost s njima je praktična ljubav prema bližnjemu. Ona je zadaća i obvezuje svakog kršćanina, a ujedno je i temeljno poslanje Crkve.

Na stranicama „Žive zajednice“ od početka njezina izlaska 1978. godine često je pisano o socijalnim službama i socijalnom radu s našim ljudima u okvirima Caritas, odnosno Katoličke Crkve. Na stranici socijalnog savjetnika su se izmjenjivali mnogi socijalni radnici koji su svojim prilozima informirali o aktualnim društvenim, socijalnim, političkim i pravnim promjenama u Njemačkoj i u domovini.

Caritas — primjena i navještaj Evanđelja

U socijalnim službama i socijalnom radu sa migrantima su se tokom godina događale promjene, kako u osoblju tako i u metodama rada. Potrebe su bile različite i na njih je trebalo dati odgovarajuće odgovore.

Mnogi se danas pitaju, što se događa sa socijalnom službom Caritasa? „Gdje su naši socijalni radnici koji su nekad bili namješteni zbog i za nas? Tko će nam danas pomoći kad nam nešto zatreba?“ Takva i njima slična pitanja su me ponukala da u nekoliko brojeva „Žive zajednice“ pišem o nastanku, razvoju i prestanku nacionalnih socijalnih službi za pojedine narodnosti.

Caritas znači konkretna pomoć čovjeku u potrebi. Smjernice za Caritasov rad su riječi i primjeri Isusa Krista. Pomoć potrebnima i solidarnost s njima je praktična ljubav prema bližnjemu. Ona je zadaća i obvezuje svakog kršćanina, a ujedno je i temeljno poslanje Crkve. Iz kršćanske odgovornosti Caritas pomaže ljudima i ljudi pomažu Caritasu. Tu moraju biti uključeni svi vjernici.

Uz ovu zadaću koja je uz slavljenje Euharistije i propovijedanje Evanđelja jedan od temelja Katoličke Crkve, organizirani Caritas je dobrotvorna udruga Katoličke Crkve. Gdje god je prisutna Katolička Crkva, mora biti prisutan i organizirani Caritas. Caritas je u pojedinim državama različito strukturiran. Gotovo svugdje postoji nacionalni ili središnji Caritas kao krovna organizacija sveukupnog

djelovanja Caritas u jednoj državi. On koordinira caritativni rad na području jedne države.

Caritas je strukturiran kao i Crkva. Svaka biskupija ima svoj biskupijski Caritas, a biskup je odgovoran za njegovo funkcioniranje. U nekim državama, kao npr. u Njemačkoj su se razvili mjesni Caritasi kao samostalne udruge. U tim mjesnim Caritasima odvija se praktični rad. Tu su savjetovatelja i razne ustanove socijalne skrbi poput dječjih vrtića, domova i slično. U drugim državama, kao npr. u Hrvatskoj temeljnu jezgru organiziranog Caritas čine župe. Svojim djelovanjem Caritas praktično primjenjuje, a time i navješta Evanđelje.

Socijalne službe za strane radnike i njihove obitelji

Iz navedenoga je jasno da je Caritas u Njemačkoj morao reagirati na potrebe koje su nastale dolaskom strane radne snage. Briga za strance i prognane utemeljena je u Evanđelju. Zato je i osnivač Njemačkog Caritas, kanonik Lorenz Werhmann, vidjevši potrebe talijanskih sezonskih rad-

Razvoj socijalnog rada među Hrvatima u Njemačkoj teče paralelno s pastoralnim radom koji je u Njemačkoj počeo već prije Drugoga svjetskog rata. Nakon Drugoga svjetskog rata veći broj Hrvata i Slovenaca nalazi privremeno ili stalno utočište u Njemačkoj. Uglavnom se radilo o političkim emigrantima koji su spašavajući goli život bježali na sigurno, i o ljudima koji su već prije ili za Drugoga svjetskog rata radili u Njemačkoj. Mnogima je Njemačka bila odskočna daska za odlazak u preokoeanske zemlje.

Među tim emigrantima je bilo hrvatskih i slovenskih svećenika koji su pastoralno i socijalno skrili za njih. Kasnije su im se pridružili svećenici koji su legalno dolazili na školovanje, ili redovnici koji su boravili u svojim redovničkim zajednicama. Mnogo je toga zapisano, a još više će ostati nepoznato o tome koliko i kako su ti svećenici djelovali i koliko su olakšali težak život emigranata u tuđini. To je bio pastoralni i caritativni socijalni rad, no on tada još nije bio u okvirima Njemačkog Caritas, premda je od njega primao određenu financijsku pomoć.

Razvoj socijalnog rada među Hrvatima u Njemačkoj teče paralelno s pastoralnim radom koji je u Njemačkoj počeo već prije Drugoga svjetskog rata.

nika koji su u to vrijeme (1897.) radili na izgradnji željeznice i u rudnicima u Schwarzwald, poduzeo prve korake i organizirao savjetovanje i pomoć. Tako je prva socijalna služba Njemačkog Caritas bila ona za strance.

Dolaskom radne snage iz Italije, Španjolske, Portugala i drugih zemalja, Katolička je Crkva preko svojega Caritas po uzoru na osnivača Caritas, počela socijalnu skrb za pridošle radnike. Biskupijski i mjesni Caritasi su tražili i zapošljavali socijalne djelatnike iz zemalja iz kojih su dolazili i radnici. Tako već pedesetih i šezdesetih godina nastaju socijalne službe za Talijane i Španjolce, a slijede ih socijalne službe za Portugalce i radnike iz bivše Jugoslavije.

Sve većim dolaskom radne snage iz područja bivše Jugoslavije, poglavito iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije, još prije sklapanja Ugovora o „novačenju“ radne snage s Jugoslavijom, svećenici, uglavnom emigranti, su sve više opterećeni pastoralnim zadaćama i ne stignu se baviti profesionalnim socijalnim radom. Njemački Caritas nudi otvaranje socijalnih službi po primjeru postojećih socijalnih službi za druge strance, međutim svećenici to najprije odbijaju, tvrdeći da oni i dalje mogu udovoljavati potrebama ljudi, odnosno da će oni sami naći prikladne pomoćnike. Početkom šezdesetih godina dolazi sve više radnika s jugoslavenskim putovnicama, a za njima i svećenici iz domovine. Njihovim dolaskom niču nove misije prema crkvenim smjernicama i ustrojava se pastoralni rad prema crkvenim odredbama i smjernicama. ■

SALE — BONTON — RECEPTI

Bolje ili gore

- Previše pijete i alkoholom ste pokvarili vid!
- Nemoguće, doktore! Ja kad dobro popijem, onda vidim čak dvostruko.

Vojnička astronomija

Časnik, na kraju pouke o orijentaciji, pita vojnika:

- Ako je ispred tebe zvijezda Sjevernjača, što je onda iza tebe?
- Ruksak, gospodine časniče!

Nagluh

- Molim Vas, dajte mi tri markice za pisma — više kupac već svima poznatom nagluhom prodavcu u kiosku.
- Što se derete toliko! Čujem Vas dobro! S filterom ili bez filtera?

Doziranje

Liječnik govori starijem pacijentu:

- Uzmite ove dvije tablete navečer prije spavanja, a ako se ujutro probudite, uzmite opet dvije.

Bez gnijezda

- Koja ptica ne pravi svoje gnijezdo? — pita učiteljica.
- Kukavica! — odmah će Perica.
- Tako je, Perice, a zašto?
- Zato što stanuje u zidnom satu.

Svježeli

- Ribe koje ste mi sinoć prodali nisu bile ni najmanje svježeli.
- Sami ste krivi, gospodine! Kada sam Vam ih nudio prošloga tjedna niste htjeli ni pogledati!

Što ti je?

Kako nije imao svoju, Ante je uzeo zdravstvenu iskaznicu svog kolege studenta Marka. Liječnik će mu:

- Recite, što Vam je, Marko?
- On mi je cimer, doktore.

Odjevna komunikacija 2

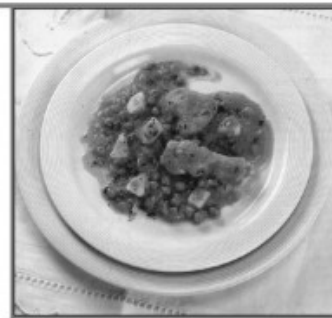
- Ne izbjegavajte nositi bijele čarape.
- Žene mogu rupčić spremati u rukav.
- Obrišite nos, ali to činite diskretno.
- Muškarci, brišite se rupčićem iz hlača.
- Tamno odijelo ponekad zamjenjuje smoking.
- Nosite smoking tek nakon 18 sati.
- Za svečane prigode — svečano odijelo.
- Duge rukavice se oblače uz svečanu haljinu bez rukava.
- U svečanim prigodama moda je u drugom planu.
- Leptir — mašina se nosi uz kruti ovratnik.
- Nosite dijamant na prstenjaku.
- Muškarci — izbjegavajte dijamante.
- Na svečane prigode bez tvorničkog nakita.
- Čista kosa je temelj svake frizure.
- Odijevajte se raznoliko.
- Odora treba biti bespriječna.
- Kapa je praktična — ne treba je skidati.
- Turisti — crkva nije plaža.
- Kravata nije obavezna u restoranu.
- Kao domaćini budite umjereni u odijevanju.
- Pomognite gostima odložiti garderobu.
- Na brodu izbjegavajte svečanu odjeću.
- Razgovarajte bez tamnih naočala. Narančasto odbija sunčeve zrake.

Piletina na primoštenski način

Sastojci: 1 pile teško otprilike 1,20 kg; 5 žlica ulja; 3 dkg brašna; 15 dkg luka; 6 dkg pršuta ili sušene slaninice; 6 malih svježih rajčica ili 2 žlice pirea od rajčice; 0,5 dl prošeka; 2 žlice kapara; 50 dkg graška; 50 dkg mladoga krumpira; 3 češnja češnjaka, 1 žlica Vegete; peršin; sol i papar.

Priprema: Oprati pile, ocijediti, narezati na komade. Nasjeckati luk. Na kockice narezati pršut ili slaninu. Oprati rajčicu, nakratko je potopiti u vrelu vodu da se lakše skine kožica, odstraniti sjemenke, narezati na kockice, napola ga skuhati. Nasjeckati češnjak i peršin.

Priprema: Piletinu posoliti i pobrašiti, dobro prepeći na vrućem ulju s jedne i s druge strane. Zatim meso izvaditi, a na masnoću u kojoj se pekla piletina staviti luk, pršut i zajedno malo popržiti, dodati rajčicu, češnjak, pileće meso, sve posuti Vegetom i zaliti prošekom, dodati kapare, grašak pa dinstati dalje da meso omekša. Po porebi tijekom dinstanja zalijevati s manjim količinama vode. Kad je meso gotovo omekšalo, dodati krumpir, češnjak, popapriti i posuti peršinom.

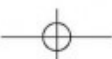

Posluživanje: Tako pripremljeno jelo poslužiti kao samostalan obrok.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

G	U	S	□	B	E	R	N	A	R	D	I	C	A
O	S	O	B	I	T	□	E	M	□	R	Z	A	J
S	T	R	I	N	A	□	V	E	Z	I	V	N	A
P	A	T	K	A	□	B	E	N	□	J	O	N	□
I	N	I	□	R	O	A	R	□	T	E	R	A	N
N	O	R	D	□	P	R	S	T	E	N	□	V	A
O	V	A	R	I	J	I	□	S	K	A	L	A	R
S	A	N	J	A	R	□	K	U	R	A	□	□	□
V	□	E	H	A	□	□	□	K	O	Š	□	□	□
E	M	□	M	N	□	□	□	M	A	□	T	□	□
T	A	N	A	K	□	□	□	A	□	K	A	□	□
I	J	A	□	A	□	□	□	S	P	O	J	□	□
Š	K	R	T	□	□	□	□	□	S	R	K	□	□
T	A	□	I	V	A	N	P	A	V	A	O	I	I
E	B	A	N	I	S	T	I	□	A	B	S	□	K
□	O	P	E	R	A	□	K	A	L	I	O	P	A
I	Ž	□	L	O	S	□	R	A	D	E	□	I	V
O	J	E	□	Z	I	M	A	□	E	L	E	N	A
N	A	S	T	A	N	I	T	I	S	E	□	K	C

Nagrađena: Anđelka Heidenreich

16. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL

Folklorna skupina HKM Hannover

Folklorna skupina HKM Berlin

Folklorna skupina HKM Düsseldorf

Folklorna skupina HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt

Folklorna skupina HKM München

Folklorna skupina HKM Augsburg

Folklorna skupina HKZ Ludwigsburg

Folklorna skupina HKM Main-Taunus/Hochtaunus

Folklorna skupina HKM Lippstadt

Folklorna skupina HKZ Sindelfingen

